

Söderköpings-Posten

Upplaga: 22 000 ex   Till alla hushåll i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet   www.soderkopingsposten.se

Markägare Henric bjöd på rundtur i sin skog

Sid 30-31

Harald är dubbel SM-vinnare
Sid 4

Återträff efter 70 år
Sid 19

Yvonne besökte Lofoten
Sid 26

Vi hjälper dig med din elbilsaddare

Kontakta oss för ett gratis hembesök och prisförslag

www.eddima.se
Tel: 011-23 13 70

Seniorrabatt på tisdagar hos Tempo Trollet!

10% vid köp över 200 kr
Gäller ej tobak, spel, tidningar, post

Vi bjuder på fika!

UPPLÄSNINGAR * ÖPPEN SCEN * POESIFRUKOST * TEATER * UTSTÄLLNING * FÖREDRAG * SAMTAL * EFTERFEST M.M.

SÖDERKÖPINGS Poesi festival

13 OKTOBER 2023 14

FRJ ENTRÉ!

Arr: Söderköpings stadsbibliotek och Söderköpings Bokhandel & Antikvariat med stöd av Kulturrådet, Svenska Akademien och Region Östergötland

SÄKRA DIN BILJETT HÄR!

MARKSKONINGS GRUPPEN

Din lokala virkesköpare och trädvårdsexpert.

Välkommen att kontakta oss

011-161610 - Info@msg-gruppen.se - Klevvägen 1, Söderköping - Följ oss gärna på Facebook

New Estate®

Funderar du på att sälja din bostad?
Varmt välkommen att kontakta oss.

Åke Serander: 070-550 53 33
Jenny Törnvall: 076-623 77 83

www.newestate.se
Storgatan 2, Söderköping

New Estate®

Anna beundrar vår Kung som firar 50 år på tronen

Förra veckan firades Kungens 50 år på tronen. TV direktsände från festligheterna på Slottets Borggård, gudstjänsten i Slottskyrkan och från den pam-piga middagen på slottet. Inbjudna gäster från de nordiska kungahusen, politiker och representanter för det officiella Sverige syntes upklädda i påkostade kreatio-ner, smycken och ordnar. I TV kommenterade specialis-ter smyckenas förnämliga karat och om Kungens band med ståtliga ordenstecken.

Vid middagen bjöds på många rätter med fisk, havs-kräftor, rådjursadel, bär från Norrland och mycket mer. Vid varje kuvert stod flera kristallglas uppdukade för att fyllas med olika drycker.

Ett påkostat firande under några dagar, men kunga-huset har råd. Enligt uppgift är Kungen god för 750 mkr och varje år får han 8 mkr för att täcka sina privata ut-gifter, enligt den rojalistiska källan ”Allt om kungligt”.

Anna är 77 år och bor i en 2:a i Ramunderstadens mo-derna bebyggelse på Vikingavallen. Hon har inte för-värvar arbetat i hela sitt liv, utan istället tagit hand om familj och tre barn. Annas man Yngve dog för ett par år sedan, så egentligen är lägenheten för stor för henne nu. Hennes garantipensionen uppgår till drygt 14 000

kr efter skatt, inklusive bostadstillägget på knappt 6 000 kr. Mer än hälften av hennes pension går till att beta-la hyran och så är det utgifter för hemtjänsten. Hon är tacksam för besöken morgon, middag och kväll. Anna får maten, som hon också betalar för, hemkörd till sig, efter kommunens besparingar numera veckovis. Sedan är det läkarbesök och mediciner. Det är svårt att få det att gå ihop, allt har ju blivit så dyrt.

Barnen kommer inte så ofta till henne, de är utspridda över landet; Stockholm, Uppsala och Lund. Hon tycker att det känns bra, de har välbetalda yrken, bor i villa och varje familj har ett par bilar, numera några elbilar. Barnen har sina egna liv, med krävande arbeten och barnbarnen har fritidsaktiviteter flera dagar i veckan. Men de försö-ker att hälsa på Anna när de passerar Söderköping.

På dagarna ser Anna på TV eller lyssnar på radions P1, det är ett bra sällskap mellan hemtjänstens besök. Förut läste hon en del böcker, men numera ser hon inte så bra. På sekretären står fotot på Yngve. Ofta tänker hon tillbaka på alla fina år de fick tillsammans. Nu är det så tyst och ensamt.

För en tid sedan föll hon i lägenheten och bröt lår-benshalsen. Efter sjukhusvistelsen har hon inte riktigt kommit tillbaka. Anna är för det mesta hemma, rullatorn

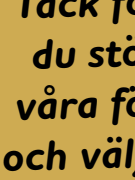
har hon god nytta av även när hon går inomhus.

Några gånger per år kommer man från föreningen Guldkant och tar med henne på sommarfest och an-dra aktiviteter – det är alltid lika trevligt. Även om hon numera inte känner igen så många – många av hennes väninnor har gått bort.

Nu sitter hon framför TV:n och ser den fantastiska ga-lamiddagen med vackra tal. Hon tänker, vilken Kung vi har som trots sin ålder har ett så aktivt liv. Han har förstås Silvia och duktiga medarbetare, men han är verkligen beundransvärd. En dag ska han överlämna makten till kronprinsessan Victoria, det blir säkert också bra.

Åke Serander
Ägare och redaktör

Tack för att du stödjer våra företag och väljer att handla lokalt!

Vi lottar ut ett exemplar av boken

Var med i utlottningen av Emma Hambergs bok *Au revoir Agneta*.

Du kan läsa mer om Emma och hennes besök på Söderköpings bokhylla på sidan 6 i tidningen.

Skicka ett vykort senast den 15 oktober till redaktionen och svara på: vad heter första boken i serien om Agneta?
Söderköpings-Posten, Storgatan 2, 614 30 Söderköping.
Lycka till!

Kommande nummer 2023

Lördag 21 oktober
Tema: Bil & Däck/Julbord

Lördag 25 november
Tema: Jul/Vinter (Totalt 8 nummer per år)

Vi har fått utmärkelsen Branschvinnare

Vi har utsetts till Branschvinnare bland landets gratistidningar. Vi tackar annonsörer, läsare och samarbetspartners för förtroendet.

Läs lokala nyheter i Söderköpings-Postens app varje dag

- Ho ho ho! Tomten här. Du har väl inte missat att Söderköpings-Posten har sidor med information om julbord från lokala restauranger i tidningen den 21 oktober? Boka en annonsplats vet ja. Allt gott.

Söderköpings-Posten
Storgatan 2
614 30 Söderköping
Telefon 0121- 421 35
Mobil 0705-50 53 33
info@soderkopingsposten.se
www.soderkopingsposten.se

Vad vill du läsa om? Tipsa oss gärna.
tipsa@soderkopingsposten.se

Tidningen är religiöst- och partipolitiskt obunden

Tryck: **Pressgrannar AB 2023**

Gruppförsändelse till alla hushåll i Söderköping, Valdemarsvik, Vikbolandet och på ställ i Norrköping.
Ord. upplaga 22 000 exemplar.

”För varje annons som beställs i tidningen skänker vi 50 kronor till den ideella föreningen Guldkant i Söderköping.

Vill du annonsera i Söderköpings-Posten?
Skicka ett mejl till: annons@soderkopingsposten.se så kontaktar vi dig.

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0174

Ansvarig utgivare
Åke Serander
0705-50 53 33

Mediasäljare/Reporter
Daniel Serander
0705-50 66 96

Mediasäljare/Grafisk form
Mikael Karlsson
0709-74 01 99

Mediasäljare
Jenny Törnvall
0766-23 77 83

Annonssproducent
Emy Serander
0738-13 33 60

Hej företagare,
Vill du nå ut till alla hushåll i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet? Då finns vi här för att hjälpa dig. Varmt välkommen att kontakta oss redan idag.

"Välkomna att kontakta oss för en kostnadsfri offert."

Låt Elcenter installera dina solceller

Solceller har varit populärt under de senaste åren. Men vilken installatör ska man välja och vad ska man tänka på? Daniel Serander träffar Stefan Pekkarinen som arbetar på Elcenter i Söderköping. Stefan har nyligen låtit installera en marksolcellsanläggning vid sitt hem strax utanför Stegeborg.

- Vi har hela kompetensen hos oss på Elcenter, både för mark- och takinstallation och åtar oss installationer över hela Östergötland. Vårt att notera är att det inte längre är lång väntetid för installationer. Vi låter en firma montera det smarta markstativet som dessutom går att bygga ut efterhand om så önskas. På andra liknande system är du tvungen att bestämma storleken på förhand. För takinstallationerna anlitar vi snickare för montage av panelerna jämfört med många andra installatörer som gör det själva. Vi är elektriker och inte utbildade för att borra hål i yttertak med de risker det medför.

Hur stor anläggning har ni här?

- Den är på 22 kW kopplat till batterier om 25 kW. Tanken är att utöka med ytterligare 25 kW. Vi planerar att ha Ö-drift, vilket innebär att batterierna fortsätter leverera el ifall strömmen går. På så vis blir vi mer självförsörjande och det är viktigt nu och framöver med klimatet och andra oroligheter i världen. Förnärvarande kan man få 50 000 kr per person och

Markpaneler.

är i grönt avdrag för exempelvis installation av solceller och batterier. Detta avdrag påverkar inte möjlighet till ROT-avdrag. Solcellerna och batterierna är kopplade till ett smart system som heter Enequi. Innan var vi emot batterier, de laddade mest i och ur. Här kan du se hur mycket solcellerna producerar, hur mycket hushållet förbrukar och hur mycket el du säljer. Har du en överproduktion så säljs elen automatiskt. Du kan dock välja om det i första hand ska säljas eller fördelas till batteriet. Systemet räknar ut vilket som blir mest ekonomiskt. Det här systemet "tänker" och samlar in data såsom elpriser och väderleksrapporter. Därefter tittar systemet på hushållets energibehov och lär sig hur och när man använder elen. Om systemet räknar ut att elen blir dyr imorgon så kan systemet avvakta med urladdning av batteriet då det blir mer lönsamt att använda det imorgon om solen inte räcker till. I en app i mobilen eller på datorn kan man se hur det sett ut senaste dygnet/månaden/året. På natten har vi kört på batteriet. Man ser att det börjat ladda vid soluppgången, på morgonen kände den av att det gick åt mer el och då körde vi på med batteri som understöd, därefter har det laddat när vi inte varit hemma. Jag tror att allt fler kommer skaffa batterier i framtiden. Många tycker att det fortfarande är dyrt men jag

Takpaneler.

tror man blir tvungen att ha det på sikt. Man vet inte hur elpriserna kommer att se ut. I första läget får man fokusera på installationen av solceller och välja en växelriktare som är förberedd för batterier. Detta har med det gröna avdraget också att göra då du slår i taket redan vid installationen av solcellerna. Du kan inte köpa både och samtidigt då reglerna säger att du måste ha egenproducerad el för att få avdraget för batteriinstallationen.

Oseriösa aktörer i branschen

- I branschen är det många bolag som inte har levererat som de lovar. Många av dessa saknar dessutom egna elektriker och får anlita elektriker utifrån. Det finns kunder som väntat ett år på att få färdig installation, innan vi anlitas som extern leverantör. Alla vet heller inte vad de säljer. Vi är ett väletablerat och renomméerat företag så du kan vara trygg med att din garanti på installationen av anläggningen kommer att fortsätta att gälla med oss. Välkomna att kontakta oss för en kostnadsfri offert.

Välkommen att kontakta oss

Telefon: 0121 - 131 70
www.elcenter.se
Virkesgatan, 614 31 Söderköping

FRONTESPISEN

FASTIGHETER AB

Lokal fastighetsägare - Personligt engagemang

Central affärslokal belägen mellan resecentrum och Hagatorget om 160 kvm på Karl Knutssonsgatan 5, Söderköping

Välkommen att kontakta oss för mer information på kontakt@frontespisen.se

www.frontespisen.se • Följ oss gärna på Facebook

ARBETETS MUSEUM

MUSEUM OF WORK

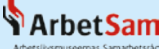
#FashionthroughHistory

KULTURNATTEN

PÅ ARBETETS MUSEUM 30/9

SÅ VAR DET DÅ - ARBETSLIVSMUSEER VISAR HISTORISK MODEVISNING KL 14.00
PROVA LUFFARSMIDE
TESTA BRANDKÅRSSPRUTA
TRÄFFA TEXTILARBETAREN ALVA & FÖRENINGEN UFO-SVERIGE
QUIZ MED FINA PRISER
FÖR HELA FAMILJEN - FRI ENTRÉ

Läs mer på arbetetsmuseum.se

SUCCÉUTSTÄLLNINGEN KOMMER TILL LINKÖPING!

AQUANAUTS

23.9.2023 – 8.1.2024

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

RAOUL WALLENBERGS PLATS

Harald von Koch är dubbel SM-vinnare i paratennis

- Jag började spela tennis när jag var 11 år. Det började med att jag och min styvbror Mats tillsammans med en gemensam vän började planka in på tennisbanan nere i Eriksvik. En arg granne sa till oss att "så där får ni inte göra!". Han ordnade en nyckel och tack vare honom kunde vi spela gratis under hela sommaren. Därefter startade våra föräldrar Söderköpings tennisklubb som blomstrade under 80-talet och då hade hundratals medlemmar.

Men att spela tennis är lite tuffare för Harald än för andra.

- Jag är född med dysmeli vilket medfört att jag har protes från knäet och nedåt. Jag har en droppfot som hänger rakt ned och en falsk led vilket innebär att benet är av på mitten.

Jag drev ett arvsfondsprojekt i tre år vilket resulterade i att jag startade upp stående tennis för funktionsnedsatta i Sverige. Nu har Svenska Tennisförbundet tagit över och anammat det så nu heter det paratennis i stället för rullstolstennis, som tidigare var den enda tennisgrenen för funktionsnedsatta i Sverige. Under paratennis finns nu; tennis för stående, för intellektuellt funktionsnedsatta och rullstolstennis.

Tennis för stående har däremot funnits ett antal år internationellt och där är jag världsetta.

Jag har ställt upp i SM. Det började med en tävling inomhus i december förra året och för några veckor sedan arrangerades det första utomhus-SM. Vi var tre tävlande i stående klassen och åtta i rullstolsklassen.

Det låter svårt att spela tennis i rullstol?

- Ja, man får vara snabb i vändningarna. Det gäller framför allt att spela ut första slaget bra, om man gör det vinner man nio av tio bollar. För min del blir det mycket svårare i rullstol. Det är också jättesvårt att sitta ned och serva. Oftast blir det inte mer än tre-fyra bollar över nät.

Jag har inte deltagit i den högsta klassen i rullstolstennis, men nästa gång ska jag göra det. Jag använder inte rullstol till vardags, så jag är rätt stolt över att jag klarade det.

Arrangeras det många tävlingar i paratennis?

- Det är några stycken, jag har även deltagit i US Open ett par gånger och i Malmö Open. I våras ställde jag upp i öppna italienska mästerskapen i Turin och så blir det en tävling i Toulouse, Frankrike till hösten. Den sistnämnda är viktig för då kommer ITF (Internationella Tennis Förbundet) och då ska vi försöka få in paratennis för stående även hos dem.

Nästa tävling i Sverige är inomhus i december, vi får se om jag kan vara med då eller om det blir utomhus nästa år.

Vad arbetar du med till vardags?

- Jag och min fru Anna importerar viner och så driver jag eget företag som redovisningsekonom.

Daniel Serander

Världsetta i stående paratennis.

Foto: Privat

” Tennis för stående har däremot funnits ett antal år internationellt och där är jag världsetta.

Harald från Söderköping är en vinnare.

Foto: Privat

50 kronor per såld annons går till Guldkant's viktiga arbete för ensamma och äldre i Söderköping

Gruppen skogs- och lantbruksrådgivare från vänster: Sandra Alm, Göran Bergort, Linnéa Claesdotter, Johan Granath, Charlotte Larsson, Fredrik Johansson och Malin Rickardsson. På bilden saknas Christian Jakobsson (föräldraledig).

Swedbank fortsätter sin satsning på skogs- och lantbruk

Vi träffar Göran Bergort och hans kollegor på Swedbank för att få veta mer om bankens satsning inom skogs- och lantbruk. Göran välkänd profil efter att under många år varit kontorschef i Söderköping och Finspång.

Göran, berätta om hur ni är organiserade i Östergötland?

- I dagsläget är vi åtta medarbetare i Östergötland som utifrån våra kontor i Norrköping, Linköping, Mjölby och Motala täcker hela länet från Ödeshög i söder till Kolmården i norr, liksom mina tidigare marknader i Finspång och Söderköping.

Vilka är de viktigaste egenskaperna för en bra rådgivare?

- Skogs och lantbruksaffären är komplex då den inrymmer många olika branscher och associationsformer. I sin vardag möter mina rådgivare hela spannet från enmansföretag till stora produktionslantbruk, allt från specialister till generalister.

Som rådgivare behöver man en mycket god branschkunskap samt att vara väl insatt i bankens tjänster och produktutbud men att störst vikt ligger vid att kunna identifiera och omsätta dessa kunskaper till den enskilda kundens behov.

Vilken typ av frågor hanterar ni mest, är det investeringar i jord och skogsbruksmaskiner?

- Absolut är finansiering en grundläggande del men

också att ha en nära relation med kunderna och att förstå deras verksamhet är nödvändigt.

Vi jobbar med helheten och kopplar ibland in kollegor i frågor kring sparande, pension och även en del juridiska frågor så att kunderna ska känna sig väl omhändertagna.

Hur upplever ni att de senaste åren varit inom jord- respektive skogsbruket? Vad har varit utmaningarna?

- Skog och lantbruk är kapitalintensiva branscher som dessutom som regel har långa omloppstider. För företag som befinner sig i en utvecklings- eller expansionsfas är extern finansiering ofta en viktig komponent vilket medför att räntan får stort genomslag på företagens resultaträkningar.

Detta är inget unikt för de areella näringarna, vi tror de flesta, både privat- och företagarkunder under en tid märkt av snabbt stigande räntor, inflation, svagare kronkurs plus allt som sker i världen. Specifikt för branschen är dock samvariationen med vädret där det senaste året minst sagt bjudit på utmaningar med både torka och översvämning inom samma år för att nämna något.

Kan ni lämna några generella råd hur man som ägare inom näringarna ska tänka i nuvarande situation?

- Att ta ett grepp om ditt företagsekonomiska läge, vilka marginaler har du?

Hur är flödet med pengar in och pengar ut?

Vi vet att det är stora variationer utifrån vilken skörd

man har fått och vad har man betalat för sina insatsvaror. Har man lån och rörliga räntor så påverkar det mycket på vilket resultat man kommer få för 2023.

Ta kontakt med banken i tid, det hjälper både kunden och oss på banken.

Ha koll på din ekonomi och gör en likviditetsbudget för de kommande åren.

Hur ser ni på framtiden för skogs och lantbrukets olika sektorer...?

- Skog och lantbruk är en livsnödvändig sektor som dessutom fått en central roll i omställningen mot ett fossilfritt samhälle. Det gör att vi ser positivt på framtiden för både skogs- och lantbruksföretagare.

Vi tror att miljö och hållbarhetsfrågor kommer få ännu tydligare fokus i branschen framöver, avslutar Göran.

Göran och kollegorna på Swedbank avslutar samtalet med att säga, Välkommen att kontakta oss när du behöver professionell rådgivning.

Vi finns här för att hjälpa dig!

Swedbank

www.swedbank.se

Andreas producerar och ger ut egen musik

För drygt två år sedan berättade vi om Andreas Kärnfeldts låt om SIK ”Glömmer aldrig denna stad” som han skrev tillsammans med Robin Hagström och Ludvig Augander. Sedan dess har det blivit fler egna låtar. Jag träffar Andreas i hans hemmastudio.

Hur skapar du dina låtar och vad handlar de om?

- Redan som liten ville jag lära mig att spela gitarr. När jag var runt 24 år tog jag tag i det, så jag lärde mig ganska sent. 2007 började jag spela in mina låtar. Jag gör i princip allt själv och har lärt mig den svåra vägen. Jag ser mig främst som låtskrivare. Men det finns mycket hjälp att få från datorn. Jag har blivit ganska duktig på att mixa och mastra och det är det som tar längst tid.

Bland annat har Stefan Wällberg spelat bas på en låt och på några andra har min kollega Alexandra Lindvall spelat piano och körat. Det blir något annat när det är riktiga musiker som deltar.

Först förstod jag inte hur lång tid det tog att göra en låt. Jag tänkte att man spelade in och så är det klart. Men det är mycket pet och plock för att få det att låta som jag vill. En låt kan ta 30-70 timmar. Man kan bli lite arbetsskadad så jag brukar be om referenslyssningar vilket är till stor hjälp.

Texten är det svåra att få till så jag börjar oftast med musiken. Det är en rolig hobby som blir lite som att skriva dagbok. Arbetet blir en sorts bearbetning och det är mycket tankar.

När vi var små

- Jag fick en nostalgiknäpp där jag funderade på allt roligt jag varit med om med mina kompisar under 90-talet. Låten utspelar sig omkring ”moppetiden” till 20 årsåldern. Då hängde jag på ungdomsverksamheten för 16-20 åringar som låg i Bergaskolans gymnastiksal. Verksamheten startades upp för de som var för gamla för fritidsgården Focus.

Jag letade fram gamla bilder och satte ihop till en

Andreas i sin studio.

Foto: Daniel Serander

musikvideo mest för att det var kul. Det blev som att få spara och arkivera det. Det är många kompisar som hört av sig och berättat att de fått flashbacks om vilken härlig tid det var och allt roligt vi hade. Så det var klart värt det.

Leva nu

- Sen fick jag sommarfeeling och släppte en låt som gick snabbt att skriva. Jag brukar göra lite mörka låtar men den här blev i mina mått mätt - glad. Det blev lite fredagspepp. Min kamrat Robin som var med och skrev ”Glömmer aldrig denna stad” tyckte att den här låten till och med blev bättre vilket var roligt att höra.

”Pågående projekt”

- Mitt senaste projekt är lite jobbigare. Det är också en sorts bearbetning. Jag arbetar som fritidsledare på Focus och nu är samhällsklimatet mörkt och trist. Man ska spara pengar och Focus drabbas av nedskärningar och det är vad låten handlar om. Vad satsar kommunen pengar på och vad sparar de i långa loppet? Med tanke på hur samhället ser ut idag så tycker jag det är konstigt att man inte förstår hur viktig en sådan här verksamhet är

och hur den påverkar ungdomarnas framtid. De pengar man satsar får man tillbaka flera gånger om! Jag tror att en hjälpt ungdom motsvarar vår budget för tio år och vi har hjälpt många under de 20-25 år som jag arbetat där. Ungdomarna och samhället drabbas. Man har under en längre period dragit ned på Focus verksamhet. Söderköping har växt, vi har många besök och det råder ett helt annat klimat - så det är fel väg att gå.

Då är det skönt att komma hem och kunna bearbeta lite, det blir nog en tråkig låt att lyssna på men så får det bli.

Blir det någon fysisk release av din musik?

- Nej, det blir det inte. Jag får ibland förfrågan om att uppträda live. 2011 gjorde jag en livespelning, men det gav inte mersmak. Det är musiken jag vill göra. Processen, att få färdigt och ge ut låtarna är det jag tycker är kul.

Var hittar man din musik?

- Den finns på Spotify och YouTube.

Daniel Serander

Emma Hamberg avslutade Söderköpings Bokhylla

Emma Hamberg var årets sista författarbesök på Söderköpings Bokhylla. Bakom evenemanget står Riksteatern Söderköping, Söderköpings bibliotek, Söderköpings Bokhandel & Antikvariat och Studieförbundet vuxenskolan. Innan Emma ska gå på scenen får jag möjlighet att välkomna henne till Söderköping.

Är det ditt första besök i Söderköping?

- Jag var här för cirka 15 år sedan med familjen och tyckte det var underbart!

Var hittar du inspirationen till dina böcker?

- Jag inspireras av kvinnors berättelser och historier ur deras verkliga liv. Det handlar om att hitta sig själv och att våga leva som man vill. Hur olika val i livet utvecklar och påverkar framtiden.

Innan vi går in i den fullsatta salen på Söderköpings Brunn får jag veta att hon har påbörjat en ny bok där tre historier vävs samman till en berättelse. Det låter spännande.

Under framförandet bjuder Emma oss på både skratt och allvar. Hon berättar roliga anekdoter från barn- domen och delar med sig av dejtingknep. Hon tar även upp den jobbiga tiden då hennes man blev sjuk. Allt vävs samman med berättelserna i hennes böcker.

Hennes avslutande tips är; Ät ostbricka varje dag! Timmen flyger i väg och jag tror att många går därifrån med ett leende på läpparna.

Jenny Törnvall
Text och foto

Emma talade inför 200 personer på Brunnen.

” Jag inspireras av kvinnors berättelser och historier ur deras verkliga liv. Det handlar om att hitta sig själv och att våga leva som man vill. Hur olika val i livet utvecklar och påverkar framtiden.

Emmas senaste bok heter Au revoir Agneta och är uppföljaren till Je m'appelle Agneta.

Svenska kyrkan

SÖDERKÖPING S:T ANNA

FÖR MER INFO
SE VÅR HEMSIDA

Gudstjänster i församlingen

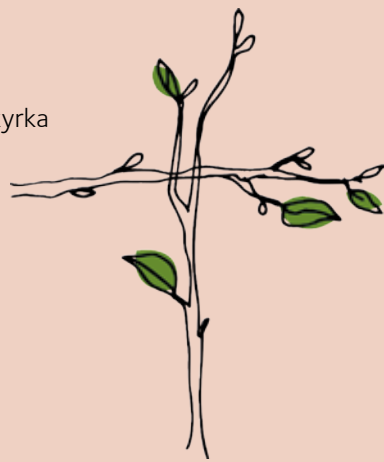
September

Söndag 24	11.00	Mässa, Gospelkören, S:t Laurentii kyrka
	17.00	Gudstjänst, Börums kyrka
Tisdag 26	18.00	Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
Onsdag 27	13.00	Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
Lördag 30	16.00	Konsert, Hela kyrkan sjunger, Glädjekören och S:t Ragnhildskören, Insamling till världens barn, S:t Laurentii kyrka

Oktober

Söndag 1	11.00	Mässa, S:t Anna Vocalensemble, S:t Laurentii kyrka
	17.00	Gudstjänst, Skönberga kyrka
Tisdag 3	12.00	Orgelkonsert "Bach hour" S:t Laurentii kyrka
	18.00	Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
	19.00	EFS Bönesamling, Klockaregården
Onsdag 4	13.00	Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
	17.00	Liv att dela, Drothems församlingshem
Fredag 6	16.30	EFS Vardagsrum, Drothems församlingshem
Söndag 8	11.00	Mässa, medverkande EFS och Kör con Coeur, S:t Laurentii kyrka
	16.00	Gudstjänst för stora och små, Tonfiskarna, Drothems kyrka
Tisdag 10	18.00	Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
Onsdag 11	13.00	Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
Söndag 15	11.00	Mässa, S:t Laurentii kyrkokör, S:t Laurentii kyrka
	17.00	Gudstjänst, S:t Anna gamla kyrka
Tisdag 17	18.00	Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
	19.00	EFS Bönesamling, Klockaregården
Onsdag 18	13.00	Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
Torsdag 19	17.00	Tid för dig, Mogata kyrka
Fredag 20	16.30	EFS Vardagsrum, Drothems församlingshem
Lördag 21	16.00	Körkonsert, Vadstena Vocalis och Chorus feminae, S:t Laurentii kyrka
Söndag 22	11.00	Gudstjänst, Pingstkyrkan
	17.00	Mässa, Börums kyrka

S:t Laurentii kyrka
Kyrkyoga
Måndagar 19.30. Start 2/10
Kristen djupmeditation
Torsdagar 18.00

Med reservation för eventuella ändringar.

Skördefest

8 oktober kl. 10.00-11.00 och 12.00-13.30

Utanför S:t Laurentii kyrka
Försäljning av hembakat bröd, marmelad, sylt, kakor och rotfrukter.
Skördealster tas tacksamt emot från kl. 09.00 utanför kyrkan. Kyrkkaffe i kaffehörnan efter mässan.
Är du intresserad av Internationella gruppen eller har frågor, välkommen att kontakta någon av oss:
Kerstin Elg: 0730-67 72 09
Anne Sophie Norlén: 0703-54 38 54

Poesiafton

**18 oktober och 6 december
kl. 16.30-18.30**

Klockaregården

Vi läser och lyssnar på dikter.
Tag gärna med dig egna dikter.

Diakonicentrum

Församlingens diakonala verksamhet finns till för dig i livets alla skeende.

Café Klockargården, Diakonicentrum

Öppet för samtal och café. 6 september - 15 december

Måndag 09.30-11.30

Onsdag 16.30-18.30

Fredag 09.30-11.30

Stängt vissa onsdagar när det är Liv att dela., 4/10, 8/11.

Lunchträff

Måndagar ojämma veckor kl. 12.00-14.00

25 september - 4 december

Drothems församlingshem

Anmälan till Församlingsexpeditionen

Sopplunch och café

Drothems församlingshem

5 september - 14 december

Tisdagar och torsdagar kl. 10.00-14.00

Klockaregården

18 september - 11 december

Måndagar jämna veckor kl. 10.00-14.00

Bibelsamtal

7 september - 14 december

Torsdagar kl. 11.00-12.00

Drothems församlingshem-Glasrum

Läsa tillsammans

Välkommen till boksamtal där vi utforskar berättelser tillsammans. Ingen förberedelse krävs.

Kl. 13.30 den 26/9, 3/10 och 10/10, Klockaregården.

I samverkan med Söderköpings bibliotek

Föranmälan till biblioteket, tel. 0121-182 91

Med reservation för ändringar i verksamheten

Kontakt

www.svenskakyrkan.se/soderkoping

www.facebook.com/soderkopingsanktanna

Församlingsexpedition:

Telefon: 0121-358 00

Mail: ssa.forsamling@svenskakyrkan.se

Diakonicentrum:

Telefon: 0121-358 09

**"Gud sänd din Ande som en morgondimma över våra liv
till ständigt nytt liv och nya livsmöjligheter"**

KG Hammar

Alderman Ola Lönnqvist och sekreterare Christer Magnfält från S:t Ragnhilds Gille.

"Att som representant för en drygt 100 år gammal förening som S:t Ragnhilds Gille få ta emot ett diplom från en än mycket ärevördig regional förening är en stor ära. Det tolkar jag som att vårt arbete genom åren och på senare tid verkligen uppskattas utanför kommunens och stadens gränser."

Michael tog emot diplommet för Stegeborgs Egendom.

Östergötlands fornminnes och museiförening delade ut priser i Söderköping

Föreningens ena diplom 2023 går till Familjen Danielsson på Stegeborg och det andra till S:t Ragnhilds Gille.

Förutom Östgötaleden, som går genom Stegeborgs marker har familjen byggt en egen vandringsled, som visar olika naturtyper och bebyggelse. Från leden kan man också göra avstickare till Stegeborgs slottsruin och Skällviks borgruin liksom Skällviks medeltida kyrka från 1300-talet och en kvarnruin vid Kvarndammen. På kvarnruinen syns ankarjärn som bildar året 1773.

Familjen förvaltar Stegeborgs slottsruin som härrör från tidigt 1300-tal och som var kungligt slott fram till 1600-talet. Ruinen lockar ca 8000 besökare per år. Vid ruinen finns en örtagård, som prinsessan Anna, dotter till Johan III, ursprungligen anlade efter att ha gått i lära hos nunnorna i Vadstena och som delvis återskapats av familjen.

2010 tog man fram en audioguide där Herman Lindqvist läste in Stegeborgs Slott historia.

Med hänvisning till ovan ger arbetet på godset med dess historiska miljö ytterligare en dimension till Östergötlands Fornminnes- och Museiförenings verksamhetsområde inom kulturminnes- och kulturmiljövård.

Ta emot detta diplom som ett stort tack för den kulturhistoriska gärning ni bedriver.

Stegeborg är ett familjeföretag och det kulturhistoriska arbetet är en fortsättning på det som Britt Danielsson påbörjade och som hon år 1992 fick ÖFMF:s guldmedalj för. Michael Danielsson tog emot priset. Han hade tidigare under dagen visat runt föreningen på familjens ägor på Stegeborg.

- Jag arbetade tidigare med min mamma och pappa som började bedriva verksamheten. Nu är det min brorson Casimir och hans fru Casandra och min andra brorson Alexander som är med på ett hörn. Tack så mycket.

Ytterligare ett pris delades ut och det gick till Sankt Ragnhilds gille.

Motivering: "2023 års diplom tilldelas Sankt Ragnhilds Gille för att i mer än 100 år ha vårdat och lyft fram den lokala historien i Söderköping med kringliggande orter."

Gillet grundades på våren 1918 vid ett möte som handlanden Alric Lundberg hade inbjudit till. På dennes förslag var föreningens syfte "dels att tillvarata och värda minnesvärda föremål och platser från äldre tider och nyare tid, dels att motverka vandalisering av byggnader och planteringar samt att för övrigt genom anordnande av föredrag, konserter o. d. söka tillgodose behovet av intellektuell förströelse." Från starten var fokus satt på Söderköpings stad, men 1923, för jämnt 100 år sedan i år, beslutade föreningen att utöka sin intressesfär även till Västra Husby, Drothem, Skönberga, Mogata, Ringarum, Skällvik, S:t Anna, Gryt, Östra Ryd, Täby, Kuddby, Tingstad, Å, Börrum, Rönö och Valdemarsvik. Det vill säga ett omfattande område i östra länet.

Under mer än ett sekel har föreningens syfte uppfyllts genom många olika verksamheter och aktiviteter som föredrag, guidningar, studiecirklar och utställningar. Sedan 1920-talet driver man Söderköpings historiska museum, som visar stadens mer än 800-åriga historia och som har tagit ansvar för föremål och arkivalier som kommit museet till del under mer än ett sekel. Man ger sedan 1922 också ut en årsbok som alltså under en lång tid har dokumenterat historien i Söderköping med omnejd på ett

värdefullt sätt. Gillet ligger även bakom Söderköpings stads historia i bokform.

Museets älderman Ola Lönnqvist tog emot diplommet för Gillets räkning:

- Tack så mycket. Idag är vi mer orienterade mot Söderköpings stad. Det har dykt upp hembygdsföreningar och liknande på landsbygden så vi ska inte lägga näsan i blöt. Vi koncentrerar oss på staden och dess historia. Det vi gjort under det senaste året är att göra museet tillgänglighetsanpassat. Vi har haft utställningar på våning två och nu har vi flyttat "forntiden" till våning ett. Vi har fått en ramp uppsatt så man kan se utställningen åtminstone på bottenvåningen och dessutom spelat in en film som gör att man kan ta del av utställningen på andra våningen om man har svårt att ta sig upp för trapporna. Vi har ett omfattande arkiv och samling och gör ett enormt arbete för att försöka tillgodose det här. Vi har nått till dagsdatum i år 3 000 besökare.

Vad betyder priset för er?

- Att som representant för en drygt 100 år gammal förening som S:t Ragnhilds Gille få ta emot ett diplom från en mycket ärevördig regional förening är en stor ära. Det tolkar jag som att vårt arbete genom åren och på senare tid verkligen uppskattas utanför kommunens och stadens gränser.

Vi har ett omfattande arkiv och stora samlingar och försöker tillgodose allas önskemål när det gäller att informera om Söderköping i forntid och nutid.

Daniel Serander
Text och Foto

Vi hjälper dig att få ett fint och personligt avsked

Som din begravningsbyrå hjälper vi dig med allt före, under och efter begravningen. Vi sköter det praktiska och ger dig stöd genom hela processen.

Ni når oss dygnet runt 0121-102 01

Adress:
Skönbergagatan 23
614 30 Söderköping
Telefon:
0121-102 01

Välkommen att
kontakta oss

Guldkant i Söderköping

Sommarfesten blev välbesökt och vädret var med oss. Nu laddar vi om för inomhusaktiviteter under hösten. Vad sägs om musik med sång och spex, högläsning och tuffetåg?

Det är lite av vad vi bjuder in till i höst. Följ oss på Facebook för datum och tider.

Telefon 073-726 99 37
Bankgiro 5269-3330
Swish 123 626 52 35

Guldkant
i Söderköping

Konferens i S:t Anna

Låt skärgården inspirera

www.skargardsbyn.se
0121-51133 ank2

Skärgårdsbyn
Mon, S:t Anna

anteda
antenn tele & data

KOM IHÅG
50% RUT-
avdrag på
IT-tjänster

Professionella installationer av TV-antenn, datanätverk, wifi, ljud & bild!

Vi hjälper både privatpersoner och företag

Telefonnummer: 0700-44 44 44
E-post: info@anteda.se

Vi finns i Söderköping och Valdemarsvik | www.anteda.se

Centrala verksamhetslokaler i källarplan

- Storgatan 9, 41 kvm, försäljning, kontor, ateljé.
- Hagatorget 2, 45 kvm, lager eller hantverk.
- Bielkegatan 9, 24 kvm, massage, kontor eller terapi.

Välkommen att kontakta oss för mer information på telefon 011-18 13 40 eller mail: anders@westerbergfastigheter.se

www.westerbergfastigheter.se

I Söderköping skapar vi möjligheter tillsammans!

”Självklart vill vi samverka med det lokala näringslivet och ta del av medlemsförmåner som Stadskärnan erbjuder. Söderköpingsbor och turister uppskattar vår grekiska mat med medelhavskänsla.

Besök hemsidan för mer information.

Özcan Can
Grekisk Grill & Bar

LUNDQVIST EL & CDS
I ÖSTERGÖTLAND AB

Vi är ditt lokala och trygga alternativ av elektriker i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet.

Varmt välkommen att
kontakta oss för en
kostnadsfri offert.

Slussporten, Söderköping
www.lundqvistelocds.se

Kjell Lundqvist: 0701-451 511
Tommy Svensson: 0705-775 251

Möjligheternas Hus startade år 2010. Här finns bred kompetens och erfarenhet. Rot och Rut tjänster utföres hos kunden.

Trädgård
Gräsmattor, trädbeskrning, ogräs, snöskottning, trädgårdsskötsel och häckklippning.

Bygg/Snickeri
Både ute- och inomhus, färdigsnickeri. Renovering av möbler.

Måleri
Inom/utomhus och tapetsering.

Dator & IT service
Reparationer av hård/mjukvara, mobilrep och digitalisering. Vi tar även emot elektronik för återvinning.

Sömnad
Blixtlås, lagning, uppläggning av hemtextilier/kläder enligt dina önskemål.

Enkla transporter
Möbler, säckar och bortforsling av gods.

Städning
Flytt- och veckostädning, fönsterputsning och storstädning.

Fixtjänster
Uppsättning av tavlor, lampor, gardiner m.m. Inköp och monteringshjälp. Cykelreparationer och symaskinsservice.

0121-10747 - 070-147 13 46 - 070-864 69 89 - www.mhsoderkoping.se

”

Vi strävar efter att förlänga säsongen och vi börjar med Skördetid, för att sedan följa upp med Handelns dag och Halloween. Finalen blir höstlovet i vecka 44.

Höstmys i Söderköping

Vi har flera evenemang att se fram emot under hösten. Söderköpings kommun har valt att samla alla aktiviteter under namnet ”Höstmys i Söderköping”, Stads kärnan bidrar med bland annat tre evenemang. Midas Verheijden från föreningen berättar mer.

- Vi strävar efter att förlänga säsongen och vi börjar med Skördetid, för att sedan följa upp med Handelns dag och Halloween. Finalen blir höstlovet i vecka 44.

Skördetid

- Är ett evenemang som vi arrangerar den 29/9 – 8/10 då vi lyfter fram våra medlemmar som driver restaurang. Vi har ett fantastiskt utbud här i Söderköping! Evenemanget är ett sätt att ge dem en extra boost efter sommaren. En önskan är att de promotar sina lokala producenter och vi uppmuntrar medlemmarna till att skapa andra aktiviteter under temat. Hur var och en lägger upp det bestämmer de själva.

Vi kommer under perioden att dekorera staden med pumpor och halmbalar och tanken är att de får smycka staden fram till Halloween. Så att Söderköping ser inbjudande ut och på så vis skapar ett ännu mer attraktivt besöksmål.

"Den som blir anställd får utbildning av räddningstjänsten och får gå kurser på teman som brand, trafikolycka och sjukvård m.m."

Vill du också bli deltidsbrandman i Söderköping?

I Sverige finns nästan 16 000 brandmän, de flesta är deltidsbrandmän, eller räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB) som det också kallas. Nu behövs personal till Söderköping, men även till Valdemarsvik, Östra Husby och Östra Ryd.

Att jobba som deltidsbrandman innebär att man som regel har beredskap var tredje eller var fjärde vecka dygnet runt. Förutom då man är på ordinarie arbete. Vissa arbetsgivare tillåter sina anställda att lämna arbetet när larmet går och dessa arbetsgivare får en guldstjärna i kanten.

Den vecka man har beredskap och larmet går har man

Midas från Stads kärnan i Söderköping berättar om höstens aktiviteter.

Under Skördetid har Söderköpings camping på Korskullen sin omtyckta höstmarknad. Det är också en del av kickoffen för Skördetid. Ni hittar programmet på deras hemsida.

Handelns dag

På Handelns dag den 28/10 riktar man fokus till butikerna och staden smyckas med påsar. Annika Starkås berättar.

- Vi kommer traditionsenligt arrangera ”Handla och vinn”. Där några lyckliga kunder får ett paket om de handlar under en viss tid i medlemsbutikerna. Det är en aktivitet som vi gör tillsammans med Söderköpings-Posten för att gynna den lokala handeln.

Glöm inte att handla för era Söderköpingsmynt!

Midas fortsätter att berätta om Halloween

- Under Halloween arrangerar vi bland annat ”Bus eller godis” då vi ska försöka få ihop några spöken. Sedan kommer vi gå in i butikerna med några barn och fråga om de vill ha bus eller godis.

Sedan är det upp till medlemmarna att hitta på aktiviteter som följer temat. Desto mer vi hittar på desto bättre för besökarna.

På Håll, Bar och Kök serverar vi pumpasoppa ackompanjerat med en spökhistoria i samarbete med Papanella och Riksteatern i Söderköping. Söderköpings bio visar skräckfilmer och kommunen har ett program som ni snart hittar på Visit Söderköpings hemsida.

Tyrni kommer erbjuda någon Halloweenaktivitet.

Den 30/9, 14/10 och 28/10 arrangerar vi workshops hos oss på Håll, Bar och Kök där deltagarna får tillverka sin egna fågelskrämma. Vi hoppas att resultaten kan användas för att smycka Söderköping.

Målsättningen är att programmet ska locka många besökare till Söderköping och förmedla en rysligt härlig Halloweenupplevelse.

Stads kärnans strategi

- Från och med årsskiftet kommer föreningen byta namn från Stads kärnan i Söderköping till Möjligheter-nas Söderköping. Målet är att vara en inkluderande förening för alla företag i kommunen, inte bara de i stads kärnan och att våra medlemmar ska synas så mycket som möjligt.

Daniel Serander
Text och Foto

Det behövs fler deltidsbrandmän.

Foto: RTÖG

fem minuter på sig att åka till brandstation för att sedan vara på rull mot olycksplatsen. Alla larm är varierande på sitt sätt och vissa är mer eller mindre krävande.

Så vitt jag vet var det bara män som arbetade som brandmän förr i tiden. Men nu är det fler kvinnor, vilket är bra för såväl anställda som nödställda ute på larm.

För att passa som deltidsbrandman är det viktigt att individen själv är intresserad och vill engagera sig i arbetet. Utöver det får man självklart beredskapsersättning och lön för varje timme man jobbar.

Brandstationen i Söderköping.

Den som blir anställd får utbildning av räddningstjänsten och får gå kurser på teman som brand, trafikolycka och sjukvård m.m.

Om du inte riktigt vet om du ska söka, sök ändå så går vi vidare därifrån. Behöver du ändå fundera lite till så är det inget konstigt med det.

Sök via internet på rtog.se

Vi ses sen blivande kollega!

Emil Friis

Vill du också bo så här fint?

Välkommen till en
personlig hyresvärd

Hör av dig för mer information
om våra lediga lägenheter:

www.fogelvikfa.se • Tel 0123-510 90 *Fogelvik Fastigheter AB*

ÖSTKUSTENS
PLATTSÄTTNING • MUR & PUTS AB

**Vi är ert lokala och trygga
alternativ av våtrumsentreprenör
i Söderköping, Norrköping,
Valdemarsvik & på Vikbolandet.**

Välkomna att kontakta oss för en kostnadsfri offert.

Vikingagatan, Söderköping - Niklas Israelsson: 0730-647060
ostkustens@outlook.com - Följ oss gärna på Instagram

ÖSTGÖTA
Begravningsbyrå

Den Nära Begravningsbyrån

*Varmt välkommen
att kontakta oss på
jourtelefon dygnet
runt! 0121-144 70*

www.ostgotabegravning.se

Välkomna till Friska Tänder!

Din tandläkare
i Söderköping.
Nu välkomnar
vi även nya
patienter!

Breda gränd 3
Söderköping
Telefon: 0121-12727
www.ptj.se/friska-tander

Friska Tänder
SÖDERKÖPING
en del av Praktikertjänst

Företaget som växer med sina kunder

Vi utför:
Grönyteskötsel • Trädbeskärning
Snöröjning • Maskintjänster
Lekplatsbesiktningar • Utbildning

thormans
entreprenad

info@thormans.se • 013-465 99 60

www.thormans.se

 SÖDRA

**Skörda och ge
plats åt ny skog**

Med vår tjänst förnygringsavverkning
får du belöning för år av investeringar
och omsorg. Samtidigt som du lägger
grunden för nästa generation skog.

Kontakta din skogsinspektör för att få veta mer.
sodra.com/kontaktkarta

Besöket hos Yvonne och Åke Pettersson.

” En mycket populär och välbesökt aktivitet är utbytesresorna. De har pågått sedan 2018, då Susanne Dahm, f.d. styrelseledamot, som representant för S:ta Ragnhilds Trädgårdsförening deltog på Riksförbundets årsmöte. Där i en fikapaus fick Susanne tillsammans med två andra deltagare från Tranås och Vårgårda idén till utbytesresorna.

Hos Siv och Ulf Helderud i Östra Ny.

Utbytesresor med S:ta Ragnhilds Trädgårdsförening

S:ta Ragnhilds Trädgårdsförening har funnits sedan år 2000, då vår nuvarande ordförande Ola Bixo startade upp föreningen genom ett lyckosamt möte på Trädgårdsmässan mellan Ola och Bengt Axmacher, en trädgårdsintresserad söderköpingsbo som föreslog en förening i Söderköping. Ola startade ett stort antal lokala föreningar, varav en var S:ta Ragnhilds.

I och med ett medlemskap får man ta del av ett stort utbud av trädgårdsaktiviteter under hela året. Föreningen erbjuder kontinuerligt allsköns tillfällen till deltagande i aktiviteter knutna till odling och trädgård. Som exempel kan nämnas trädgårdsresor, studiecirkel, föredrag, gemensamma besök hos handelsträdgårdar och privata trädgårdar. I medlemskapet ingår också tidningen Hemträdgården som kommer ut med sex nummer per år. Varje sommar på tisdagskvällar från maj till september bjuder vi in till trädgårdsvandringar som görs hos privatpersoner med trädgårdar mestadels i närområdet, men även i grannkommunerna. Vi utbyter erfarenheter och idéer, och får inspiration av varandra. Varje vår anordnar vi växtförsäljning. Att vara medlem i föreningen innebär inga som helst krav på deltagande eller aktivitet. Men det är svårt att låta bli att ryckas med av allt roligt som görs! Samäkning sker till alla resor och besök, vilket är bra för både miljö och ekonomi. Under pandemiären kunde vi hålla igång med digitala möten och föreläsningar, och trädgårdsvandringarna kunde göras med förhållningsor- der att hålla avstånd och inte fika tillsammans.

En mycket populär och välbesökt aktivitet är utbytes- resorna. De har pågått sedan 2018, då Susanne Dahm, f.d. styrelseledamot, som representant för S:ta Ragnhilds

Trädgårdsförening deltog på Riksförbundets årsmöte. Där i en fikapaus fick Susanne tillsammans med två andra deltagare från Tranås och Vårgårda idén till utbytes- resorna. Susanne tog upp förslaget i styrelsen som nap- pade på idén och verksamheten startades upp. Vi hade gjort resor redan tidigare i föreningen men inte i form av utbyte. Som ett exempel kan nämnas att år 2014 gjorde vi en tvådagarsresa till Ockelbo, med besök i Wij Träd- gårdar, Drömparken i Enköping och Linnéträdgården i Uppsala.

Utbytesresor innebär att vi kan bjuda in en annan för- ening och att de i sin tur bjuder in vår förening. Då blir det möjligt att få besöka trädgårdar på annan ort, men också att få inspiration av hur andra föreningar arbetar. Genom att bjuda tillbaka kommer det även att knytas en hel del kontakter, vilket alltid gynnar båda parter. I och med de här utbytesresorna, har vi fått nya möjligheter att besöka privata trädgårdar i olika delar av landet, och dessa hade vi inte fått tillträde till som privatpersoner. Vi får tillfälle att umgås med likasinnade trädgårdsin- tresserade, avnjuta god mat och njuta av både trivsamma och lärorika dagar. Vi serveras fika, lunch och middag som brukar hålla hög standard. Under resorna finns alltid någon handelsträdgård med som resmål, och bussen bru- kar vara fullproppad med nyinköpta plantor! Vi var först med utbytesresorna, och ett flertal föreningar i landet har anammat idén.

Allt började med att Tranås Trädgårdsförening kom på ett besök hos oss 2018. Det blev en succé både för dem och för oss. Vi har hittills haft utbytesresor med Tranås, Vårgårda, Nyköpings och Norrtälje Trädgårdsförening med uppehåll 2020 och 2021 p.g.a. pandemin.

Under 2023 gjorde vi ett besök i Nyköping, och den 18- 19 augusti kom Norrtälje Trädgårdsförening på besök hos oss. Första stoppet för dem var hos Barbro Björklund och Roland Arvidsson, samt Ingegerd och Hans Edman i Vänneberga By. Deras trädgårdar ligger på gångavstånd från varandra. I Barbros och Rolands trädgård kunde man titta på många stora träd och stora dammar samt mängder av olika fina växter. Ingegerds och Hans träd- gård kallar de för Villa Stenhänge, och stenar på tom-

ten har format trädgården. Hos dem finns också många olika fina växtkombinationer där bladens färg och form är viktigt. Sedan bar det av till Söderköpings Brunn för avnjutande av middag och nattlogi. Nästa dag startade med en rundvandring på Örtagården i Söderköping, en blomstrande trädgård öppen för allmänheten. Den drivs ideellt av trädgårdsintresserade medlemmar. Dagens andra stopp var hos Ingrid och Lennart Karlsson strax söder om Söderköping. Där kunde man imponeras av deras potagéträdgård med blommor och grönsaker sådda i en vacker blandning. Sen åkte vi vidare till Stegeborgs- gården för lunch. Därefter blev det ett besök på Ålbäck- ens Trädgård som odlar och säljer perenner. Sista besöket var hos Siv och Ulf Helderud i Östra Ny. Här finns en stor vacker trädgård med massor av perenner, buskar och träd. Siv tillverkar också vykort efter sina målningar och de fanns till försäljning. Vi avslutade med fika som vår förening bjöd på hos Siv och Uffe.

På tur år 2024 står Södra Dalarnas Trädgårdsförening som ska besöka oss, och vi kommer att göra ett besök i Norrtälje. Norrtäljeföreningen var mycket nöjda och imponerade över våra trädgårdar som visade upp en stor variation och idériedom. Vi fick översvallande beröm av besökarna och det ska bli roligt att återgälda besöket hos dem. Bilderna visar besök under våra utbytesresor.

Riksförbundet Svensk Trädgård är Sveriges största trädgårdsorganisation med över 32 000 medlemmar och ca 150 lokalföreningar i hela landet, varav S:ta Ragn- hilds Trädgårdsförening i Söderköping är en av dem. På hemsidan kan man läsa att "Svensk Trädgård är en ideell organisation, religiöst och partipolitiska obunden, vars ändamål är att främja fritidsodlingen, samt att verka för spridning av trädgårdskulturen och miljövänligare levnadsmiljöer". År 2000 var det 100-årsjubileum för Riksförbundet, som från början hette Sveriges Pomolo- giska Förening. Under 60-talet byttes namnet till Riks- förbundet Svensk Trädgård.

Ewa Lövgren
Text
Anne-Marie Ternstad-Fredriksson
Foto

Söderköpings Bio

Boka biljetter på: www.soderkopingsbio.se, Ringvägen 45A, Tel. 0121-141 51
Bioprogram 24 september - 1 november 2023 med reservation för eventuella ändringar
Klipp ut och spara!

STORA BIO DAGEN!

NU PÅ SÖNDAG
24 SEPTEMBER
ALLA FILMER
HALVA PRISET

Vem är du, Mamma Mu?

VEM ÄR DU, MAMMA MU? (Sv. Tal)
Sön 24 september kl 12.00 (Stora biodagen)

Barbie

BARBIE Sedd i Sverige av 500 000
Sön 24 september kl 14.00 (Stora biodagen)

Book Club

BOOK CLUB - THE NEXT CHAPTER
Sön 24 september kl 16.30 (Stora biodagen)

MORD I VENEDIG

MORD I VENEDIG
Sön 24 september kl 18.30 (Stora biodagen)
Ons 27 september kl 18.30
Ons 1 november kl 13.00 (Dagbio)

Köp era presentbiljetter hos oss!
Förgyll någons dag genom att överraska dem med en presentbiljett!
Ni kan köpa biljetterna på biografen eller hos Lånedisken i Stinsen!

TMNT: MUTANT MAYHEM

TMNT: MUTANT MAYHEM (Sv. Tal)
Sön 1 oktober kl 15.00

THE CREATOR

THE CREATOR
Sön 1 oktober kl 18.30
Ons 4 oktober kl 18.30

DE OSTYRIGA

DE OSTYRIGA - Prisbelönat danskt drama
Ons 4 oktober kl 13.00 (Dagbio)

GOLDA

GOLDA
Ons 11 oktober kl 18.30

TROLLS 3

TROLLS 3 (Sv. Tal) - Efterlängtat uppföljare!
Sön 15 oktober kl 15.00
Sön 22 oktober kl 15.00

KARUSELL

KARUSELL - Ny svensk skräckfilm!
Sön 22 oktober kl 18.30
Ons 25 oktober kl 18.30

Tillsammans 99

TILLSAMMANS 99 - Moodyssons nya film!
Sön 15 oktober kl 18.30
Ons 18 oktober kl 13.00 (Dagbio)
Ons 18 oktober kl 18.30

Nelly Rapp: Dödens Spegel

NELLY RAPP: DÖDENS SPEGEL
Sön 29 oktober kl 15.00

Killers of the Flower Moon

KILLERS OF THE FLOWER MOON
Söndag 29 oktober kl 18.30
Onsdag 1 november kl 18.30

Följ oss på våra sociala medier! Köp biljetter på vår hemsida!

[@soderkopingsbio](https://www.instagram.com/soderkopingsbio) [facebook.com/soderkopingsbio](https://www.facebook.com/soderkopingsbio) [soderkopingsbio.se](http://www.soderkopingsbio.se)

Husqvarnas sortiment för skog och trädgård hittar du hos oss

Kraftfulla motorsågar

Starka lövblåsar

Effektiva högtryckstvättar

Röjsågar

Häcksaxar

Gräsklippare

Batteriprodukter

Reservdelar, tillbehör och service

KBYGGDJURBERGS

SÖDERKÖPING Ågatan 4 0121-120 20 www.k-bygg.se

Kunskap
Kvalitet
Kompetens

Höstkonsert

med
Widerberg & Engdahl

Entré 200 kr inklusive go´fika

IOGT-NTO serverar fika

Vidarlokalen

Munkbrogatan 13
Söderköping
söndag
den 1 oktober
kl 14:00 & 17:00

IOGT-NTO 79 Vidar
Munkbrogatan 13
Söderköping

Förbokning: 0706-39 06 04,
rolandengdahl@hotmail.com
Swish: 0706-39 06 04

Välkommen!

Välkommen att prata skog och lantbruk med oss

Vi träffar gärna dig som ägare av en skog- och lantbruksfastighet för att prata mer om dina behov och din verksamhet.

Vi ses där det passar dig bäst, fysiskt eller digitalt. Du bestämmer. Välkommen att kontakta någon av oss för att boka ett möte.

Niklas Karlsson
Företagsrådgivare
Skog och lantbruk
011-23 37 45
niklas.karlsson@handelsbanken.se

Karin Wallin
Rådgivare
Skog och lantbruk
011-23 37 33
karin.wallin@handelsbanken.se

Handelsbanken

Drottninggatan 6, Norrköping, 011-23 37 00, norrkoping@handelsbanken.se
handelsbanken.se/skogochlantbruk

”
Den Stora Biodagen
uppmärksammas särskilt
söndag 24 september. Hela
dagen är fylld med filmer för
alla smaker från ”Vem är du,
Mamma Mu?”, ”Barbie” och
”Book Club”, till ”Mord i
Venedig”.

Biohösten i Söderköping

Än så länge håller sensommarvärmen i sig. Trots det fina vädret är det många söderköpingsbor som trotsar solen och beger sig in för att se nya, aktuella filmer på hemmaplan. Lägg därtill alla glada och förväntansfulla barn som till bioupplevelsen får nypoppade popcorn, kall dricka eller godis allt efter deras önskemål.

Hösten har inletts med ett par nygjorda skräckfilmer för att alla ska få sitt lystmäte tillfredsställt. Många svenska filmer visas under hösten, vilket är extra roligt. I mitten av oktober visas Lukas Moodyssons nya film ”Tillsammans 99” där skådespelarna från den första filmen åter träffas 24 år efter den första filmen.

Dagbion fortsätter som tidigare på onsdagar jämna veckor klockan ett. Det inledande mästerverket ”Oppenheimer” var med sin längd på tre timmar en utmaning för många i publiken. På allmän begäran gjorde vi en paus mitt i filmen, för bensträckning, toalettbesök eller inköp av förfriskningar. Detta fungerade fint, uteslutande bifall till denna paus hördes från publiken. Paus fungerade väl så vi kommer troligen att genomföra det vid långa filmer (som kan vara över tre timmar långa).

Höstlovet, 30 oktober till 3 november, kommer att fyllas med många spännande filmer, en del skräckfilmer med anledning av närheten till Halloween. Kanhända ordnar vi specialvisningar av filmer som besökare försett oss med. Passa på att njuta av allt fint i Söderköping.

Den Stora Biodagen uppmärksammas särskilt söndag 24 september. Hela dagen är fylld med filmer för alla smaker från ”Vem är du, Mamma Mu?”, ”Barbie” och ”Book Club”, till ”Mord i Venedig”. Har du ej tidigare upptäckt vår trevliga biograf i Söderköping kan du denna söndag passa på att se en massa film för halva priset.

Välkomna!
Carl Gustav Pettersson
Söderköpings Bio

Erbjudande 1
Köp 3 av Kebab/Falafel/Gyros/
Kyckling och få 1,5 liter läsk på köpet!

Erbjudande 2
Köp 3 valfria pizzor och
få 1,5 liter läsk på köpet!

Erbjudandena gäller till den 15 oktober.

Kockens
Pizza & Grill

0121-21837
www.kockensgrill.se
Nybrogatan 14
614 30 Söderköping
Följ oss gärna på Facebook

Välkommen
in till oss!

KANELBULLENS DAG

4 OKTOBER
FÖRBESTÄLL
GÄRNA

Mån - Fre 7:30 - 17:00
Lör 8:00 - 15:00
Sön 10:00 - 16:00

Hagatorget, Söderköping
Telefon: 0121-100 52
www.janneshembageri.se

Varmt
välkommen!

GREKISKA
grill & bar

Öppettider
mån - fre 16-21
lör, sön och
helgdagar 12-21

Varmt
välkommen

Rådhusorget 3A, Söderköping
0121-102 22, www.grekiska.se
Följ oss gärna på Facebook och Instagram

Blomsterprenumeration

Alltid en vacker bukett hemma
- som förgyller Din vardag. Vi binder Er
bukett med säsongens blommor

Lilla enkla Buketten 250.-
Lagom är bäst Buketten 450.-
Livet med Lyx Buketten 650.-
Perfekta Presenten - Gåvan - Julklappen

Hämtas i butik alt hemleverans från 99.-/tillfälle.
Hur många tillfällen och vilken dag bestämmer ni.

Välkommen
Ängens
BLOMMOR

Mån-Fre: 9-18 • Lör: 9-15 • Sön: 10-14
0121-102 04 • Ågatan 12 • Söderköping
 Håll dig uppdaterad

RCW
LYFT & TRANSPORT

**Lyfter ni luren så
lyfter vi resten**

www.rcw.se • 011-10 11 12 • bokning@rcw.se

**Läs lokala nyheter i
Söderköpings-Postens
app varje dag**

DIN VÄRMEPUMP BEHÖVER SERVICE FÖR ATT BIBEHÅLLA EFFEKTIVITET OCH LIVSLÄNGD

Ring oss
**FÖR BOKNING OAVSETT
VÄRMEPUMPSTYP OCH FABRIKAT.**

SPECIALITET

ENERGI VVS AB
VVS - KYL - VÄRMEPUMPAR

0121-131 30

www.sevvs.se • info@sevvs.se • 0121-131 30

Baka Söderköpings Brunns kolakakor

Nu laddar Brunnen upp med härliga aktiviteter att erbjuda dig under hösten. Det blir trevligt att ha något att se framemot.

Under tiden som du laddar upp för evenemangen kan du passa på att baka Söderköpings Brunns egna kolakakor. Kolakakorna som är välkända för att vara mycket goda och omtyckta.

Kolakakor, ca 400 st:

- 1 kg smör
- 1 liter socker
- 1,5 dl vaniljsocker
- 1,5 dl sirap
- 2,5 liter vetemjöl
- 3,5 msk bakpulver

Så här gör du:

Rör smör och socker poröst och tillsätt sedan de övriga ingredienserna. Rulla små fingertjocka längder, platta till dem något.

Grädda i ca 10 min i 175 grader. Skär sedan längderna i sneda bitar medan kakan är varm.

Välkommen!
Bar&Bistro

Dagens Lunch

ERBJUDANDE!
Klipp ut annonsen och visa upp den hos oss, så kan du köpa 10 st Lunchkuponger för endast 790:-
Gäller till 31/10/2023

100kr
må-fre 11.30-14.30
inkl. sallad, dryck, kaffe&kaka
avhämtning 89:-

Skönbergagatan 10 0121-50121 info@tyrni.se www.tyrni.se #bistrotyrni

Välkomna till en julupplevelse & dinnershow med Linn & Adam
1/12 • 8/12 • 17/12
Pris: 737 kr. Dryckespaket fr 222 kr

Förköp biljetter:
midas@hallbarkok.se
073 707 19 76

Nu laddar Brunnen upp med härliga aktiviteter!

THOMAS DI LEVA

Nu när hösten är här behöver vi något att se framemot. Därför laddar vi nu upp med härliga och magiska evenemang på Söderköpings Brunn.

Thomas Di Leva: 7/10.
Mordgåtan på Brunnen: 11/11, 18/11 och 24/11.
Oktoberfest 20/10: Tysk mat och underhållning av bandet Helmut Jederknüller.
Magisk show med Joe Labero 4/11.
Julbord från 24/11. Boka redan nu!

Varmt Välkomna! • info@sbrunn.se • Tel. 0121-109 00 • www.sbrunn.se

Söderköpings Brunn
Kurhotell
1719

Vad ska vi äta till lunch idag?

Ladda hem vår app kostnadsfritt för att se dagens lunch från lokala företag

Söderköpings Brunn
Kurhotell
1719

Hej företagare, presentera din lunchmeny i vår app varje dag året om. Dessutom syns du med din logotyp i varje nummer av Söderköpings-Posten hela året. Välkommen att kontakta oss på 0121-421 35 eller annons@soderkopingsposten.se.

Söderköpings-Posten

DEBATT

Tack för en bra lokaltidning. I senaste numret (26/8) kunde vi läsa flera intressanta artiklar bland annat om bebyggelseutvecklingen ”nu och då” samt ta del av Stadsmiljöföreningens synpunkter. Informativt var också att läsa om vad Söderköpings lokala partier gjort och vill göra för sina medborgare.

Lite märkligt är att samarbetet dem emellan inte är givet. I stället skyller de på varandra. För mig är det obegripligt att de nio olika partierna i en kommun med knappt 15 000 invånare syns ha så svårt att komma överens. Den ideologiskt något annorlunda konstellationen med M-S-KD, som har 20 av de 39 mandaten i fullmäktige, bildar ”majoritet” mot övriga SD-C-L-V-MP och det nya Söderköpingsinitiativet i ”opposition” med sammantaget 19 mandat.

När jag läser deras beskrivningar av läget i kommunen slås jag av att alla (utom MP som inte svarat) har en bred samsyn om problembilden för Söderköping. Men av redovisningarna framgår inte riktigt vad som behöver göras och hur. Däremot argumenterar oppositionen strakt för att de minsann har lösningar som den styrande majoriteten tydligen inte lyssnar till. Märkligt.

Hur kan det komma sig att det i en relativt liten kommun med närhet till sina invånare inte kan enas om bra lösningar? I stället tar man heder och ära av varandra med hårda ord. Det är väl sådant som odlar politikerförakt.

Att ekonomin är ansträngd framgår tydligt. Liksom att kampen i huvudsak står om vem som kan spara och dra ner verksamheten mest. Men vad tycker Söderköpingsborna? Vad är viktigast för oss? Är det välfärd och god service eller är det överskott i kommunbudgeten? Kanske hög tid för en bredare samsyn, där invånarnas bästa ställs i centrum!

Christer Hedberg

"Vi kör blandad repertoar. Visor, dansbandslåtar och lite Jazz. Även några önskelåtar från publiken."

Roland, Towe och Charlotta. Foto: Privat

Höstkonsert i Söderköping

Söndagen den 1 oktober arrangeras den traditionella höstkonserter i IOGT-NTO Vidar 79 lokal på Munkbrogatan 13 i Söderköping för åttonde gången.

Roland Engdahl kommer att kompa på piano, dragspel och trombon, till sång av Towe och Charlotta Widerberg.

- Vi kör blandad repertoar. Visor, dansbandslåtar och lite Jazz, även några önskelåtar. Sedan har vi också nya sånger som publiken kommer att få höra och flera trombonsolon utlovas, berättar Roland.

Mikael Karlsson

Söderköpings-Posten hundra år tidigare...

Nedanstående text är hämtad från arkivet vid S.t Ragnhilds Gille. Artikeln publicerades i tidningen 7 september 1923.

SEPTEMBERMÖTET.

Solen, i detta nådens år sällan sedd men desto mera efterlängtd, lät oss under måndagen och tisdagen ana att den trots allt äger något kvar av sin värme. Men på onsdagen, mötesdagen, var den åter försvunnen. Grått och kallt. Ett strilande regn. Åter smutsiga vägar och gator. Men icke förty hade ett stort antal landsbor sökt sig in till staden. Men köpenskapen tycktes gå tämligen trögt, ehuru tillförseln av kreatur var ganska god. Priserna voro: kor 200—450 kr. pr st., oxar 800—1,000 och stutar 700—800 kr. paret samt tjurar 200—400 kr. st. Smågrisar 15—30 kr. st.

Septembarmötet har ju sedan gammalt varit en dag framför andra då avtal träffats mellan arbetsgivare och arbetare från landsbygden. Så var även i år fallet. Å Arbetsförmedlingens kontor var tillströmningen av representanter för båda parterna synnerligen stor och ett stort antal uppgörelser träffades.

Polisen hade en lugn dag och endast en överförfriskad behövde omhändertas.

Premiär 29 sept

Efendys food court

Kolgrill - Husman - Pizza

Tre restauranger som smälter samman i en minnesvärd gastronomisk upplevelse för hela familjen. På kvällen, lunchen eller som Take-Away.

Öppet för dig
Butiker: Mån-Fre 10-20, Lör-Sön 10-18
ICA Kvantum: Alla dagar 7-22
Willys: Alla dagar 8-21
mirumgalleria.se

Mycket nöje!

MIRUM GALLERIA

Kanelbullens dag
den 4 oktober.
Varmt välkomna!

Förbeställ gärna

Mån-fre 8-18, Lör 9-14
Telefon 0121-139 60
Följ oss på Instagram

Fix konditori

HÅRDHS MÅLERI AB
Kunskap - Tradition - Kvalitet
sedan 1996

Vi erbjuder ett komplett och unikt utbud av traditionellt måleri samt modernt byggnadsmåleri

Slussportsvägen 1 070-834 65 57
614 92 Söderköping hardhsmaaleri.se

Hinner du inte med tvätten?
Anlita TVÄTT-Stället, istället!
- Tvätteriet som erbjuder det du eller ditt företag önskar!

tvattstallet@outlook.com
www.tvätt-stället.se
073-533 58 90
Hagatorget 2F
614 30 Söderköping
Följ oss gärna på Facebook

RUT-avdrag på de flesta av våra tjänster!

För öppettider och prislista m.m.se vår hemsida

Hösterbjudande

Handla för 300 kr så får du köpa en av följande böcker för 99 kr
Grogg, drinkar och cocktails, Modebibeln eller Den svenska målarkonstens historia

Om du handlar för 700 kr får du en på köpet!
Gäller så långt lagret räcker!

info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
Storgatan Söderköping

söderkopings bokhandel & antikariat

Boka tid!
073-87 86 092

Tid att se över kapell & dynor!

Vi hjälper dig med att laga, ändra och sy nytt till din båt.

Öppettider
Tisdag-Torsdag kl.10-18, *Välkommen!*
Fredag kl.10-16
Lördag kl.10-14
eller Boka tid!

Spårven
Kapell & dynor

Fixpunkten, Ringvägen 44, Söderköping
www.tygsparven.se
E-post: info@tygsparven.se Telefon: 073-87 86 092

Malmqvists Plåtslageri AB
Tänker du byta tak?
Plåt, tegel eller papptak

Kontakta oss för en kostnadsfri prisuppgift

Telefon: 0709-56 77 23
info@malmqvistsplatslageri.se
Berga 1 Söderköping

NAPRAPATERNA
SÖDERKÖPING

LEG. KIROPRAKTOR Malin Stensland
LEG. NAPRAPAT Sara Bostner Busch

0121-150 25 | www.naprapaterna.net
Hagatorget 1, Söderköping

DÄCKPARTNER
Johans Däckservice AB

Behöver du nya däck?
Kontakta oss på telefon:
0121-721 730

0121-721 730 • www.dackpartner.se

ELCENTER
i Söderköping AB

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör sedan 1989

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Axets
BEGRAVNINGSBYRÅ

Varmt välkommen att kontakta mig på telefon 0121-131 31

Prästgatan 6 0121-131 31
Bossgård tomas@axets.se
Söderköping www.axets.se

SOMSTEN

Har du en gammal sliten betongtrappa?

Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på nytt cementbaserat ytskikt med stenstruktur och den färg du vill ha som passar till huset.
Skön varm yta, matt eller blank. Slät eller sträv med Antihalk.
Du väljer!

Runqvist Allservice
Hårtoget 1
614 93 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707-19 19 26

Ring 0707-19 19 26 så får du ett pris.
Från 3 750 kr färdigt och klart inkl.ROT avdrag.

Mekonomen
Bilverkstad

Fordonsteknik Söderköping

Du kan dela upp dina kostnader med mekonomenkortet räntefritt.

Vi utför service, reparationer & hjulinställning

Telefon: 0121-21760

HÅKANSSONS BYGG AB
× ALLT INOM BYGG ×
0761-15 58 84

Vi utför nybyggnation, renovering, byggnadsvård, timring och tillbyggnad

Kontakta oss för en kostnadsfri offert!

hakanssonsbygg.se - info@hakanssonsbygg.se - Följ oss gärna på Facebook

TG^s PLÅTSLAGERI

Vi utför alla slags plåtarbeten till takrenoveringar

Välkommen att kontakta oss: 076 199 73 96

VÄRMER DU UPP DITT HUS EFFEKTIVT?

Välkommen att kontakta vår energi- och klimatrådgivare med frågor.

Per Sjöström
011-15 16 44

SÖDERKÖPING.SE

50 kronor per såld annons går till Guldkantens viktiga arbete för ensamman och äldre i Söderköping

Kenth, Manoj, Lovisa och Anna vid Dagsbergsgården.

Foto: Åke Serander

Västra Vikbolandets församling har många kyrkor och omfattande verksamhet

Jag åkte till Dagsbergsgården, Västra Vikbolandets församlingsexpedition, för att få veta mer om församlingen. Vikbolandet är uppdelat i Västra Vikbolandets församling och Östra Vikbolandets pastorat.

Inom församlingen ligger kyrkorna tätt, det finns inte mindre än sju kyrkor: Dagsberg, Kuddby, Å, Konungsund, Ö. Stenby, Furingstad samt Tåby. Här bor det ca 4 000 personer, varav knappt 70 % är medlemmar i Svenska kyrkan.

Jag träffar kyrkoherde Anna Gredelius Robbert, komminister Lovisa Pihl, diakon Kenth Björk samt församlingsassistent Manoj Kumar, för en pratstund.

Berätta om församlingen

- Det är inflyttning till Marby och Djurön, men över hela församlingen byggs det fler bostäder. Det är något av en genomfartsförsamling, säger Anna med ett leende. Det finns inget naturligt centrum, ingen livsmedelsaffär, inget bibliotek eller ingen vårdcentral.

Så många kyrkor – sju, har ni gudstjänster i alla?

- Ja, säger Anna, det togs ett beslut i januari 2023 att vi ska fira gudstjänster i alla, i tur och ordning - varje söndag. Det var en önskan vi hörde från församlingsborna. Det är viktigt med den lokala närvaron tycker inte minst de nyinflyttade. Av ekonomiska och miljömässiga skäl värmer vi bara upp kyrkorna inför gudstjänst och kyrkliga handlingar, utöver grundvärme.

Berätta om församlingen, vilken verksamhet finns för olika åldrar?

- Vi är lite under uppbyggnad efter pandemin och många är anställda därefter. Manoj berättar att från och med i höst har man startat upp verksamhet för barn och ungdomar. Till att börja med har vi en "föräldra- och barngrupp" på Dagsbergsgården varje onsdag. Det är för barn mellan 0-2 år, men där även äldre syskon är välkomna. Senast var det nio föräldrar med flera barn, jätteroligt att behovet finns och efterfrågas.

Vi har vi två grupper för de som går i förskoleklass upp till årskurs tre, "himla skoj" och "juniorerna", den senare, är den klassiska grupp som kyrkan alltid har haft med pyssel och sång. Grupperna träffas i Dagsberg en gång i veckan.

Sedan har vi ungdomsverksamhet i två grupper, båda lokaliserade till Kuddby församlingshem: "After school" med barn från mellanstadiet och en grupp för högstadiesbarn med häng, mäska och en massa skoj, allt utgår från ungdomarnas önskemål.

Lovisa fortsätter, och så har vi en konfirmationsgrupp med ungdomar som har temat "på väg". I höst åker vi till Stockholm och under påsklovet med tåg till Berlin. Vi träffas en gång i månaden och därtill kommer ungdomarna till gudstjänsterna, vi tycker det är viktigt att de får träffa många församlingsbor, i olika åldrar.

Vad finns det för verksamhet för äldre?

- Anna lämnar över till diakonen Kenth. "Det finns en hel del verksamhet. Idag har gruppen "stavgång" träffats och så har vi "gruppen med 11-kaffe", "Afternoon tea" samt "Sopplunch". Därtill har vi flera samtalsgrupper och genomför många hembesök.

Det finns inga äldreboenden inom församlingen utan de äldre kommer ofta till Wijkgården, Östra Husby. Vår personal besöker boendet kontinuerligt. Se-

dan bjuder vi in alla som fyller 80, 85 eller 90 år eller mer en gång per år till en fest. Nu ska vi testa att bjuda in alla som fyller 40 till fest, tillägger Anna.

Samverkan är viktigt för oss. Vi samverkar med församlingen på Östra Vikbolandet bl.a. med sommarkonserter och med många hembygdsföreningar och idrottsföreningar.

Anna blev kyrkoherde i församlingen i december 2019, bara några månader före pandemin bröt ut, men tjänstgjorde också i församlingen efter prästvigning 2009 som pastorsadjunkt, hon stannade fram till 2017. Efter ett par år i Söderköping Sankt Anna församling återvände hon som kyrkoherde i Västra Vikbolandets församling.

I oktober blir det biskopsvisitation, det ser vi fram emot.

Kyrkorådet fastställde 2020 en församlingsinstruktion omfattande fem år med tre focusområden på hur verksamheten ska utformas: "dopet" -att församlingen ska utforma verksamhet för hela livet, "kyrkorummet" att göra att alla känner sig bekväma i kyrkorummet samt "vikten av att uppmärksamma ideella medarbetare insatser".

Vi försöker att få olika generationer att mötas, genom att planera olika programpunkter efter varandra, t.ex. när barnverksamheten avslutas på eftermiddagen och barnen ska hämtas så kan de också stanna på "tacoskväll" och efter "babysång" kan man vara kvar på "sopplunch".

Avslutningsvis, det är oroliga tider med krig i Europa, arbetslöshet samt stigande priser. Det är något vi återkommer till i predikan och gudstjänsten – viktigt att vi inte blundar för den värld vi lever i. Att vi förmedlar trygghet och kristen förtröstan och närvaro, att vi ger uttryck för människors oro i bön och förbön.

Åke Serander

"Vi var några som träffades sporadiskt efter skolan och så kom förslaget att vi skulle ses 15 år efter vi tog examen och det blev jättebra."

Examensklassen från 1953 har arrangerat återkommande klassträffar

Jag träffar Anders Karlsson och Anne-Marie Eliasson som för 70 år sedan tog examen från Ringarumsskolan.

Hur gamla var ni när ni gick ut?

- Vi var 14 år och hade gått sju år i skolan, därefter var det några som ville studera vidare och gå realen på ytterligare ett år. Om man gick realen eller inte berodde framför allt på föräldrarnas ekonomi. De som inte gick det året började att arbeta.

Vi var några som träffades sporadiskt efter skolan och så kom förslaget att vi skulle ses 15 år efter vi tog examen och det blev jättebra. Det var svårt att få tag på alla elever efter femton år då många hade flyttat. Jag ringde till föräldrarna och Skatteverket, minns Anne-Marie.

Första gången vi träffades var vi 34 stycken, det var en stor klass. Det fanns även några elever som flytt kriget i Finland som hade blivit kvar i Sverige men nästan alla åkte hem efter att de slutade skolan.

Vid vår första träff sågs vi på Ringarumsskolan, där efter åt vi middag på Stadshotellet i Söderköping.

Nu är vi 20 kvar, då många tyvärr har gått bort.

Vi har försökt haft ett tema vid varje träff. En gång åkte vi buss dit våra tidigare klasskamrater bött och såg deras småskolor kring Ringarum såsom Ällebråta, Mixdala och Fillingerum. Vi har besökt hembygdsgården och värdshuset i Ringarum, skärgården, spelat teater på

Första klassträffen år 1968.

Foto: Privat

Söderköpings Brunn, blivit underhållna av Marianne Wik och nu i somras, 70 år efter vår examen, kom 13 elever, då åkte vi tufftufftåget.

Vår lärare Kalle Schlätter var med så länge han kunde, han blev 99 år. Även vår lärarinna från småskolan, Karin Hellqvist, var med flera gånger.

Ni måste ha haft en bra sammanhållning i klassen?

- Ja, och det berodde nog på vår lärare Kalle. Han var lite barsk, men bra ändå.

Vad var det bästa med att gå på Ringarumsskolan?

- Allt var bra. Det var den gamla stilen. Man satt två och två i bänkarna. Det var inga bekymmer med någonting. Vi fick ingen skolmat, utan man fick ta med sig smörgåsar hemifrån.

Så fick vi potatis- och städlov. Det senare när skolan skulle städas.

När det var potatisplockning var vi i bygderna omkring och plockade.

Har ni besökt skolan på senare år?

- Ja, och vi har sett att de har byggt till på gymnastiksalen. Vårt stora klassrum finns kvar än idag.

- Den största förändringen är väl att det blivit toaletter, vi hade ju utedass, minns Anders och skrattar.

Ni gick till skolan?

- Ja, vi gick eller cyklade. Sista tiden när jag bodde i Skällboö åkte jag skolbil, berättar Anders.

Vad har varit roligast med träffarna?

- Det har varit väldigt roligt att träffas. Man lär känna varandra med åren och kunde prata på helt annat vis än under skolåren. Sett när de gift sig, fått barn, flyttat och fått nya arbeten.

- Det har varit roligt att ordna träffarna. Det har varit så positivt, många har kommit och hört av sig efteråt och tyckt att vi skulle träffas oftare.

Nu var det någon som tyckte vi kunde ha det om ett år, men då får någon annan styra upp det.

Så ni planerar inte för någon ytterligare träff?

- Nej, nu får det vara bra, eller?

Man ska aldrig säga aldrig verkar det som med de glada klasskamraterna från Ringarum.

Daniel Serander

KONSTUTSTÄLLNING

VERNISSAGE

Söndag 24 september kl. 11-16
Galleri Hassel, Storgatan 10, Söderköping

Utställningen pågår 24/9-7/10
Öppet: mån-fre 10-18 & lör 10-13

Varmt välkommen!

GALLERI HASSEL

gallerihassel.com
Riitta 073-692 42 96   Susanne 070-266 61 00

Riitta Hassel
Måleri

Susanne Carlsson
Måleri & skulptur

Människan detta hemska djur

Människan detta hemska djur
Om allt vore rätt skulle sitta i bur
Som hen ställer till på vårt lilla klot
Snart finns för skadan ej längre bot

Krig och sattyg i alla dess former
Har tydligen blivit hens senaste normer
Man ser hur i hen utan minsta tankar
Misstro och avund stadigt fått ankar

Miljöförstöring och folk på flykt
Ser ut att vara klotets ändalykt
Det är som det skaver som sten i skon
Och tär på den verkliga framtidstron

Vår tillvaro hotas från alla hållen
Och även om hen på detta har kollen
Tror bara vi slår av lite grann på takten
Så ordnas resten av skaparmakten

Att på krig och vansinnigheter få stopp
Det är väl mänsklighetens enda hopp
Vad har vi för val kan vi göra nått alls
På denna vår tillvaros vansinnesvals

Vår miljö som hotas från flera håll
Där skyddande skal läcker som såll
Och jordens resurser håller på att ta slut
Ingenting är längre som det varit förut

Att försöka sämjas och skapa fred
Innan tillvaron för oss helt går ur led
Frågan är om hen på detta ens gitter
Blott kapa den gren på vilken hen sitter

Hans Fredriksson

Ett av Sveriges STÖRSTA sortiment till ett av marknadens BÄSTA priser

- Nya luckor eller ett helt nytt kök

Köksdesign
Norrköping

Välkommen att boka ett kostnadsfritt hembesök
011-33 11 30

Höstkampanj
20%

Erbjudandet gäller till den 31 oktober 2023

Öppettider tisdag och fredag 14-18, lördag 10-14
Tel 011-331130 Mobil: 072-350 32 25
fredrik@koksdesign-norrkoping.se www.koksdesign-norrkoping.se
Finspångsvägen 131, 602 10 Norrköping

Nytt nummer ute 21 oktober

” Organiseringskonsulten meddelade för ett tag sedan att hon tänker minsann sluta städa. Hon ska leva istället. Va? Numera har hon det stökigt hemma, sägs det. Jag vet inte om hon kanske har något finger med i Clutter-core. Det finns en sida på nätet som skulle kunna översättas med skräprummet.

Foto: Privat

Ny inredningsrörelse

V i brukar skämta ibland och säga: snart är man väl inne. Då är det kläder vi tänker på. Tillhör man kategorin som sällan gör sig av med plagg, upptäcker man att det plötsligt är ett modernt plagg man äger. Jag såg i ett program att metallic är en ”färg” som är inne just nu. Därför funderar jag på om min silverlaméklänning är rätt i tiden. Den köpte jag för snart 60 år sedan. Synd bara att storleken inte passar längre. När jag försöker ta på mig den fastnar den runt halsen. Jag tror inte på tipset jag fått, att sätta i kilar. Det har ju varit ett sätt att förstora trånga plagg. Jag tänker på alla äldre män man såg förr i tiden med en kil bak i byxan i midjelningen, när kroppen hade utvidgats. Det är fler färger och modeller som gör att jag hänger med när det gäller modet: jag har en röd klänning, rött ska man ha, jag har en för stor svart kavaj och kappa, det ska man också ha!

Men nu till den, för mig, revolutionerande trenden. Jag fick syn på följande rubrik: ”Nu är stökiga hem helt i tiden.” Va, jag som just bestämt mig för att nu efter sommaren ska jag minsann ta itu med alla saker jag samlat på mig. Det är inte mycket som är arvegods. Snarare är det besök på loppisar som har satt sina spår. Nu kan jag alltså låta det se ut som det gör, för då är jag modern! I mitt fall riktigt mycket inne. Naturligtvis måste denna trend ha ett namn. Clutter-core kallas den och jag har inte hittat någon bra översättning. Clutter betyder skräp, bråte eller bröte som man säger i Östergötland. Core betyder kärna. Nu är det alltså inne med att ha det stökigt och lekfullt. Vi ska låta prylarna ligga framme, vi ska ha dem i blickfånget. Våra hem ska inte vara en scen utan en plats där det syns att människor lever.

Vad var det då för trend som gällde innan ”bröteriet” blev modernt? Jo, då skulle man följa den japanska organiseringskonsulten Marie Kondos råd. Då var det ordning och reda som gällde och man skulle bara ha saker som gör en glad. Hon hade ett bra tips, som jag tänker följa. Gör man sig av med saker ska man tacka dem för den

tid som man haft tillsammans. Jag hör mig själv säga: Tack du gamla rättstavningslära för den tid du stått i min bokhylla. Tack du klänning som en gång passade min kropp. Tack du kopp som för länge sedan tappade ett öra.

Men nu kommer det sorgliga och hemska som gjorde att många människor bröt ihop. Organiseringskonsulten meddelade för ett tag sedan att hon tänker minsann sluta städa. Hon ska leva istället. Va? Numera har hon det stökigt hemma, sägs det. Jag vet inte om hon kanske har något finger med i Clutter-core. Det finns en sida på nätet som skulle kunna översättas med skräprummet. Runt 430 miljoner människor har varit inne och tittat.

Nu är det ju inte så enkelt med den nya stilen som jag uppfattade från början. Man får ha det stökigt, men det ska vara stökigt på ett snyggt sätt. Det ska vara ett organiserat kaos. Det ska vara smakfullt och man kan gärna visa brittiska och franska textilier också. Man ska göra små grupper av saker, t.ex. en lampa och bredvid den några böcker och så en vas på böckerna och så en lykta bredvid. Ack, ja.

Jag vill sluta med den förklaring till bröte, som Gun-Britt Monell har i sin östgötska ordlista och en förklaring till hur ordet används. Bröte = diverse skräp - Då va förängslitt vicken hopper å bröte du ha samle på da.

Just det, samlat på mig har jag gjort! Men jag kom på nu att jag ska strunta i Clutter-core. Spännande att se vilken inredningsrörelse som kommer härnäst!

Marianne Wik

Installationer med
Trygghet och Kvalitet

Solkraftsanläggningar för tak,
mark, slott och koja.

solyx.se

info@solyx.se · 010-204 27 00

Välkomna till en julupplevelse &
dinner show med Linn & Adam

1/12 • 8/12 • 17/12 (matiné)

Pris 737 kr. Dryckespaket fr 222 kr

Priset inkluderar välkomstglögg på veranda,
vår jullupplevelse (3 serveringar vid bordet)
och dinner show med
Adam & Linn

Förköp biljetter: midas@hallbarkok.se • 073 707 19 76

Vi söker fler samarbetspartners

Välkommen att
kontakta oss

Gräventreprenörer
och återförsäljare
sökas i Östergötland

Varmt välkommen att
kontakta oss via e-post för
mer information:
charlotte.carlen@ecot.se

ecotech
Svenskutvecklade reningsverk
0927 775 75 | www.ecot.se

Lunchmusik med Roland Engdahl på
Söderköpings Brunn

September lördagar & söndagar kl 12:00-15:00 :

23/9, 24/9, 30/9

Oktober Lördagar & söndagar kl 12:00-15:00:

7/10, 8/10, 14/10, 15/10, 21/10, 22/10, 28/10, 29/10

November lördagar & söndagar kl 12:00-15:00 :

4/11, 5/11, 11/11, 12/11,
18/11, 19/11,
Julbord 25/11, 26/11

Julbord december
lördagar & söndagar
kl 12:00-16:00 :

2/12, 3/12, 9/12, 10/12,
16/12, 17/12, 23/12

Julafton 24/12
kl 14:00-16:00

Information och Bokning:
telefon 0121-109 00
mail: info@sbrunn.se
www.sbrunn.se

Välkomna!

rolandengdahl@hotmail.com
telefon: 0706-25 30 96

Jesu födelseplats.

Vidare från Jerusalem till Palestina

Morgonen här i Jerusalem gryr och jag ska ta bussen vidare till Palestina. Sedan tidigare har jag gått omkring i området där busstationen finns, detta för att snabbt och smidigt hitta rätt busshållplats nu när jag väl ska åka. En promenad på tio minuter från mitt hotell, sedan är jag framme där bussen snart avgår. Runt busshållplatsen finns massor av palmer och det är bra väder även idag. Det ska bli intressant att besöka Palestina de fem dagarna jag har kvar innan jag ska hem till Sverige.

Det dyker upp en buss och det känns som att det borde vara rätt, men för säkerhets skull frågar jag chauffören för att helgardera mig. Bussen är i relativt bra skick och den tar mig ut från Jerusalem och jag ser fina vyer över Gamla Staden där jag ägnat mycket tid de senaste dagarna. Redan efter 15-20 minuter närmar jag mig det som så uppenbart är Palestina, en enormt stor betongmur som Israel har byggt mot dem. Muren som mest liknar en vägg är tolv meter hög med taggtråd högst upp. Varje betongfundament som väggen består utav väger tolv ton styck och går naturligtvis inte att rubba på. Med ganska täta mellanrum finns också vaktorn.

För att komma in till andra sidan går jag mellan betongväggar och snurrgrindar.

- Det här blir en intressant fortsättning på min semester tänker jag.

Väl inne i det palestinska territoriet möts jag av mängder med taxibilar. Dock behöver jag ingen taxi eftersom jag redan vet vilken riktning jag ska åt. Tidigare skrev jag ut en något mindre detaljerad karta, men den duger ändå för att hitta. Precis som i vanlig ordning när jag är utomlands, är jag tydligen kompis med alla, varenda taxichaufför kallar mig för kompis, min bror och gud vet vad. De erbjuder taxi till ett bra pris, när jag vänligen säger att jag inte är i behov av taxi sänks priset med 50 % direkt. Då förklarar jag lugnt och tydligt att jag går till fots men tackar för erbjudandet. Då är jag en idiot helt plötsligt och en av dem gestikulerar med armarna.

Ytterligare en taxichaufför dyker upp och frågar om jag ska till centrum, vilket jag ska. Då pekar han långt bort i horisonten mot det han kallar centrum och säger att det tar två timmar att gå dit. Men redan nu vet jag att han ljugar för mig, eftersom jag har min karta i fickan, och han pekar åt helt fel håll. Taxichauffören följer efter mig för lång tid, sedan blir jag irriterad och tydligt förklarar för honom att jag klarar mig bra själv. Efter det blir det inte ens ögonkontakt med någon som står i närheten av en gul bil.

Fredsduvan täcker nästan hela fasaden vid en vältrafikerad väg.

Här i Palestina är det nämligen den bibliska staden Betlehem jag är i nu. Platsen där många människor tror att Jesus föddes. Men det är inte den främsta anledningen till att jag tog mig hit. Utan det är mest för att se alla graffitikonstverk som finns på den här separationsväggen som Israel har byggt mot Palestina. Många av dessa konstverk, eller graffitimålningar, bär på tydliga budskap eller är rent satiriska.

Under promenaden mot centrum dröjer det inte lång tid innan första målningen dyker upp. Det är på en liten husfasad som är 3x4 meter. En vacker fredsduva flygandes med vingarna brett isär, samtidigt som duvan bär en olivkvist i näbben. Utöver det har duvan en skottsäker väst på sig med ett rött sikte riktat mot bröstet, som om någon försöker skjuta den. På internet läste jag en text som hör till den här målningen; "Fred kan inte skapas när de inblandade inte vill ha det."

Just den graffitimålningen är gjord av Banksy precis som flera andra målningar här i området.

Promenaden mot centrum fortsätter ganska sakta men säkert. Några småbutiker passerar jag längs vägen som jag tittar in i.

Så småningom är jag i centrala delen av Betlehem och hotellet är inom räckhåll. Väl framme vid hotellet kliver jag in och det dyker upp en person efter ett tag. Han visar mitt rum. Det är rymligt och fräscht med vid utsikt över stad och berg bort igenom. Även AC finns på rummet och det är tacksamt.

På hotellet tillbringar jag någon timme. Sedan ger jag mig ut på stan. Efter fem minuters promenad kommer jag fram till den mest centrala delen av Betlehem och framför mig har jag nu Jesu födelsekyrka. Idag ska jag inte in här, det får bli imorgon när jag har mer tid, men nu vet jag precis vart det ligger i alla fall.

Istället ska jag vidare till en annan graffitimålning gjord av den hemlighetsfulle Banksy. För att komma dit behöver jag gå 20-30 minuter, och här i staden är det mycket branta backar så det blir lite påfrestande att vara i rörelse hela tiden. Till slut hittar jag rätt, men det var inte lätt. Området ser ut som det gör överallt i staden, och just här är en sliten lastbilstvätt, men där på ena fasaden dyker målningen upp.

Målningen visar en person som har balaclava på sig, samtidigt ser det ut som att han håller en bomb i handen, som han ska kasta iväg, men i själva verket är det en bukett blommor han håller i, därav namnet "Flower thrower". En symbolisk vädjan om fred för att ersätta våld.

På väg tillbaka börjar det bli sent och jag rör mig mot

hotellet. Jag stannar till vid ett litet gatukök. Det finns en skylt som visar vad de har för utbud, dels på deras språk men även på engelska som tur är. Något anmärkningsvärt är att det säljs mackor med färhjärna på. Det känns inte lockande, utan jag väljer istället falafel med kryddig sallad i pitabröd.

Sammanlagt ska jag vara här i Västbanken-Palestina eller för att vara ännu mer exakt, i Betlehem i fem dagar.

Idag när jag vaknar är vädret bra men inte stekhett, skjorta med långärmat blir lagom.

En tur till Jesu födelsekyrka ska det bli nu. När jag närmar mig kyrkan är ingången som vid ett torg. Allt är byggt av sten i ljusa nyanser. Ingången är liten, cirka 1,5 meter hög och det är som att kliva in i en grotta. Men sen helt plötsligt ser allt ut som en vanlig kyrka inuti. Många marmorpelare som håller upp byggnaden, och det är högt i tak. Kyrkan är en av de äldsta i världen som fortfarande är i bruk.

Lite längre bort i byggnaden ser jag en kö som leder någonstans, förmodligen till platsen där man tror Jesus föddes. Jag ställer mig i kön och tycker det ska bli intressant att se hur det ser ut. Från första början fanns bara självaste födelseplatsen här, sedan byggdes kyrkan precis ovanpå. Inne i kyrkan är den så kallade krubban precis under altaret, en trappa ner under marknivå. Medan jag står i kön ser jag kristna grupperingar framför mig, men även vanliga nyfikna turister.

När jag närmar mig stentrappan ner mot födelseplatsen är det ganska trångt och bara några personer i taget släpps in. Sedan är jag framme helt plötsligt, födelseplatsen där Jesus föddes. Men jag måste ändå säga att det är ingen typisk krubba som man fått höra med halm runt om, utan ser snarare ut som en stor vinkällare. Vid den exakta platsen där Jesus föddes går folk ner på knäna och ber en kort stund, alla gör verkligen det. Och jag börjar känna mig lite stressad för jag är inte kristen på deras nivå, jag är inte troende och vet inte heller hur man utför såna här ritualer. Så jag imiterar alla andra, men gör visst lite fel, jag sätter ner skon på fel ställe. Tydligen ska plasten på golvet likna ett altaret tror jag och där sätter man inte ner skon påpekar en tråkigubbe.

- Jag tycker aldrig man ska påpeka att någon gör fel, så länge personen i fråga gör sitt bästa. Men jag skäms inte över det, jag försökte i alla fall. Sedan råkar jag tappa mina solglasögon rakt ner på Jesus Kritus heliga födelseplats. Jag tror Gud förlåter mig även för det.

Utöver det syns en stjärna på golvet framför altaret jag nyss klev på, och det är flera ljuslyktor runt om. Både stjärnan och ljuslyktorna är placerade i den urgropta

bergväggen. Utanpå är väggen täckt med olika sorters filter och det ser hemtrevligt ut.

Plötsligt börjar en hel gupp personer att sjunga här nere. Jag lyssnar samtidigt som jag ser mig omkring och är här nere cirka tio minuter. Sedan är det dags att gå vidare. På motsatt håll mot där jag gick ner, går jag upp i kyrkan igen. Här tar jag ett varv innan jag går ut. Nu sätter jag mig en stund utanför i solen och bara tittar på folk som kommer och går.

Här i den centrala delen av Betlehem sträcker sig gator åt olika håll. Många av dem är fyllda av små butiker, och även en fruktmarknad finns ett stenkast bort. Några ställen att äta på finns också. Det bästa stället att äta på är faktiskt det billigaste, det är en enkel vagn på trottoaren där de friterar falafel i pitabröd. Riktigt krispiga och goda.

Den här dagen blir ganska lugn, en tur på gatorna i området får det bli, sedan går jag tillbaka mot hotellet och dricker kaffe på takterrassen med en fantastisk utsikt. Starköl lyckades jag hitta tidigare under dagen och jag knäpper upp en sådan också.

Efter detta tar jag hissen ner till mitt hotellrum och tittar på TV. För några dagar sedan hade det varit raket-skjutningar mot Israel från Gaza, en helt annan del av Palestina. Alla raketer hade skjutits ner av Israel som tur är. Men det är mycket prat om det på nyheterna.

Dagen innan jag åkte hit besökte jag även döda havet och tog ett dopp i det extremt salta vattnet. Saltnivån i den sjön är så hög att vem som helst kan ligga ned eller stå raklång utan att sjunka. Och på tal om raketskjutningar och oroligheter skedde två mord på samma väg som jag åkte på, bara för någon dag sedan, som en del av den långvariga våldsspiralen.

Tidigare idag när jag satt på ett torg och drack läsk kom det fram en person jag aldrig träffat förut. Han erbjöd sig att guida mig runt och visa olika sevärdheter här i området, också längre bort med bil. Men jag avböjde erbjudandet. Han förstod och verkade vänlig, istället började han prata om sig själv och situationen i Palestina. Han har tidigare jobbat som lärare men just nu är han arbetslös. Han berättar att arbetslösheten här är 40-50 % av personer i arbetsför ålder.

Korruptionen är hög bland myndigheter och det finns ingen balans mellan politiker och vanliga invånare. Vidare nämner han att det inte byggs nya skolor eller andra byggnader, och att vägar förfaller.

Att arbeta som palestinier i Israel är svårt på grund av muren som isolerar folket. En palestinsk medborgare kan få arbeta i Israel, men då kostar ett arbetstillstånd cirka 2000 shekel, vilket är runt 6000 svenska kronor, i månaden. Därför är det många gånger inte värt besväret eftersom en stor del av lönen går till bara arbetstillståndet.

Samtidigt vet han att Sverige är ett av de länder som bidrar ekonomiskt till Palestina, vilket han är tacksam för.

Varje mynt har två sidor och jag skulle vilja se en debatt mellan Palestina och Israel för att förstå varför läget är som det är.

Ännu en dag är kommen och jag ska utforska mer av muren och alla graffitimålningar som finns här. Vissa är mer kända än andra. Då jag närmar mig muren passerar jag också ett sönderbränt vaktorn. I närheten finns fredsduvan som jag tittade på häromdagen. På en viss del av den höga väggen har två betongfundament gått isär tio centimeter, där har två änglar målats, en på vardera sidan om sprickan, det ser ut som att änglarna försöker bryta upp sprickan för att komma igenom till andra sidan, till friheten.

Alldeles intill änglarna och separationsväggen finns ett hotell som heter The Walled Of Hotel, grundat av bland annat Banksy. Här inne finns hotellrum av alla slag, allt från att dela rum med andra till en egen svit. En nackdel kan dock vara att det sägs ha den sämsta utsikten av alla hotell i världen. Något jag delvis håller håller med om. För länge sedan när jag var i Nepal bodde jag i ett sunnigt hotell och den utsikten bestod av en enda stor sliten tegelvägg två meter från fönstret i ett fattigt kvarter, rätt tråkig utsikt det med. Men i det här fallet förstår jag att det är en annan tragedi med utsikten eftersom sepa-

rationsväggen bara är några meter utanför och sträcker sig så långt bort ögat kan nå. Taggråd, strålkastare och övervakningskameror är också inkluderat i utsikten.

På nedervåningen finns även ett museum där man får gå en rundvandring. Ett rutt som tar ca 20 minuter, där det visas foton, film, text och använda tårgasburkar för att upplysa om situationen här i Palestina.

Efter den rundvandringen som gav mer perspektiv av situationen ska jag nu äta på restaurangen som finns här. Det får bli en palestinsk rätt bestående bland annat av rädisor, valnötter, gurka, tomat, paprika och sallad med citron. Vid sidan av ingår också äkta hummus, oliver och pitabröd. Till dricka blir det en öl med namnet "Nativity", en öl lokalt tillverkad i Betlehem.

På vägen tillbaka till centrum passerar jag flera butiker som jag tittar in i. Köper lite småsaker och går vidare. Någon dag tidigare lovade jag en teförsäljare att köpa te av honom vilket jag gör. Ett pyttelitet skrymsle håller han till i. Där värmer han på te med sitt lilla gasolkök. Utanför hans skrymsle finns en söt liten gångväg med bord och stolar. Här stannar jag till en stund och vilar.

I natt ska jag upp tidigt. Runt klockan tre på natten ska jag röra mig hemåt. Redan nu börjar jag höra av mig till olika taxibolag så att jag smidigt kan åka från hotellet till flygplatsen i Israel. Snabbt märker jag att taxiåkarna här i Palestina inte erbjuder den tjänsten, de kommer nämligen inte utanför de bevakade vägsärrarna till Israel. Fast som tur är kan ett av taxiföretagen här ordna en taxi som istället först åker från Israel och sedan in i Palestina för att hämta mig, åt det hållet går det bra om det är en israelisk chaufför.

Senare på kvällen går jag och lägger mig, och precis som varje kväll runt klockan tio flyger det flera stridsflygplan över Palestina och Betlehem där jag befinner mig. Jag ser lika många stjärnor på himlen här i den heliga staden som jag ser stridsflygplan.

Några timmars sömn blir det innan väckarklockan ring-er. Väskan är packad och klar så jag behöver egentligen bara gå ut till taxin, den dyker upp enligt den tid vi bestämt. Resan ut ur Palestina tar 15 minuter, vid gränsen till Israel står deras beväpnade militär vid vägkontrollen för att titta på mitt pass. Jag har inte alla uppgifter de vill ha, någon lapp ville de visst se från flygplatsen, men jag kommer förbi ändå. Sammanlagt tar resan 50 minuter från hotellet till flygplatsen. Där möts jag av en slumpmässig visitation av min väska. Och den här gången verkade det verkligen slumpmässig, till skillnad från när jag var på Arlanda en gång. Då stirrade en ur personalen enbart på min frisyra (dreads) och sedan visiterade de bara mig av alla ur folkmassan. Det är väldigt sällan jag möts av fördomar på grund av min frisyra men på Arlanda kändes det uppenbart amatörmässigt.

Efter visitationen här i Israel ställer jag mig i kön för att checka in bagaget, skönt att ha det gjort så jag bara kan vänta på att flyget ska avgå.

Kort sagt vill jag säga att både Jerusalem och Betlehem var två väldigt intressanta platser att besöka, med mycket historia och sevärdheter. I Jerusalem fanns det dock större utbud av sevärdheter på en större yta, men Betlehem var absolut värt att besöka, och deras hummus är för mig den bästa i världen.

Stundvis lät det säkert ganska dramatiskt då jag beskrev vad jag upplevde i Betlehem med stridsflygplan, Israels separationsvägg och graffitimålningar med särskilda budskap. Detta var våren 2023. Men vardagen i sin helhet kändes väldigt trygg, i stort sett hela tiden, både i Jerusalem och Betlehem.

Emil Friis
Text och Foto

Fjällräv.

Foto: www.pixabay.com

De bokslukande ungdomarna - en utrotningshotad art?

Trenden att unga människor lägger mindre tid på att läsa håller i sig och de så kallade bokslukarna – alltså de barn och unga som älskar att läsa och som gör det mycket – blir svårare att hitta. Som bibliotekarie med fokus på ungdomar jobbar jag med att försöka öka antalet bokslukare, genom att få fler att bli intresserade av att läsa.

Jag läste en gång om hur man arbetat med att rädda arten fjällräv (på latin *Vulpes lagopus*) från att utrotas. Med hjälp av olika bevarandeåtgärder, som utplacering av stödfoder, inventering och avskjutning av konkurrerande rödrävar har man lyckats få fjällrävens population att bli livskraftig. Jag tror vi behöver tänka på de läsande ungdomarna ungefär som man gör med fjällrävspopulationen. Vi måste hjälpa dem att stå på egna ben genom olika insatser. För när de är tillräckligt många kan arten bokslukare klara sig själva. Forskning visar nämligen att läsningen ökar om vi ingår i en läsandekultur, exempelvis att vi har kompisar som läser.

Hur arbetar vi då med arten bokslukare (på latin *Bokus slukus*) här i Söderköping? Stödmatningen består i fika och gratis böcker till de som kommer till vår bokklubb för unga. Inventeringen gör jag genom att träffa så många unga som möjligt på klassbesök, på fritidsgården och genom att uppmärksamma de läsintresserade. Som bibliotekarie jobbar jag (som tur är) inte med avskjutning av rödrävar men för ungdomar tror jag det finns en annan ”rödräv” som vi behöver vara lite vaksamma på – mobiltelefonen. Kanske behöver vi hjälpa våra unga att lägga undan telefonen en stund för att få tid till läsning? Att läsa en bok ställer krav på koncentration och förmåga att tolka det som står mellan raderna. Att fundera över berättarperspektiv, språk och karaktärer i böcker utmanar vår analytiska förmåga på ett oslagbart sätt. Inte minst kan en riktigt bra bok ge oss en upplevelse som säger något om vad det är att vara människa.

Min utmaning till dig om du är vuxen med unga i din närhet är att läsa en ungdomsbok i höst. Jag skulle vilja tipsa om *Skärvor av minnen* av Lauri Halse Anderson. Boken handlar om en ung kvinnas liv och hennes pappa som är krigsveteran. De båda bär på obearbetade minnen som påverkar dem på olika sätt. Läs och prata med någon om din läsupplevelse!

Ingrid Bäckström
Söderköpings Bibliotek

Tack för att du annonserar i Söderköpings-Posten

Östra Turkiets vilda natur.

Basilicasisternen, (Det sjunkna palatset).

Reseminnen - del 1

Sakta glider tåget in mot Serkeci, tågstationen i Istanbul, där den berömda orientexpressen under många år hade slutstation efter sin färd från Paris. Själv anländer jag i ett ordinarie tåg på min tre dygns resa från Norrköping med tågbyte i Berlin, Budapest och Sofia. I Istanbul skall jag sammanträffa med min fru Kerstin. Fast hon har tagit det snabbare sättet att resa, flyget. Vi sammanstrålar här för att om några dagar resa vidare genom Turkiet till Iran - och kanske ännu längre bort.

Istanbul är en härlig stad, delad som den är av sundet Bosporen, som förbinder Medelhavet med Svarta havet. Staden är omgiven av vatten och har många sevärdheter att besöka. Bland annat den berömda Blå moskén och inte minst Hagia Sofia. Den senare byggdes som en kristen kyrka på 500-talet. Därefter omvandlades den till moské, för att senare bli museum fram till år 2020 då president Erdogan bestämde att den åter skulle bli moské. Man kan också gå sig trött och vilse i Grand Bazar, ett enormt gammaldags köpcenter med massor av små butiker och stånd. Spännande med sitt folkmyller och med energiska försäljare som det ibland kan vara svårt att värja sig från.

Galatabron.

Men mest imponerande är nog den underjordiska enorma vattenreservoaren, Basilicasisternen, även kallad Det sjunkna palatset. Det förefaller idag ofattbart hur man på 500-talet kunde konstruera en sådan här komplex anläggning för att ge vatten åt staden Konstantinopel - dagens Istanbul. Vattnet leddes från bergen norr om staden, via akvedukter till denna underjordiska cistern som, när den var fullt utbyggd, kom att rymma 100 000 kubikmeter vatten. Att befinna sig nere i detta "palats" känns rent magiskt. I viss mån kan det bero på att så många turister inte hittar hit - en oas under jord. Som kuriosas kan väl tilläggas att delar av en Bondfilm, "Agent 007 ser rött" spelades in i Istanbul. I en sekvens kan man se agent 007, Sean Connery, paddla runt i cisternens vatten.

Vi drar oss nu ner mot den berömda Galatabron, en bro som är byggd över den djupa viken "Gyllene hornet", vilken förbinder den äldre stadsdelen av Istanbul med den nyare, mer kommersiella delen. Mest intressant där är att studera de män som sida vid sida trängs på bron med sina långa fiskespön. När vi passerat bron är det dags för lunch och för några kronor köper vi den berömda kringlan, Simit, vilken många går och knaprar på. Jag är visserligen en brödmänniska och älskar bröd av alla de sorter, men

Det populära brödet, Simit.

det här är inte riktigt som jag tänkt. Hygglig smak men ganska så torr.

Vi är nu över på den modernare delen av Istanbul och börjar med att ta oss upp till det stora promenadsträket, paradgatan Istiklal Caddesi. Men det är backigt så för att slippa den branta stigningen tar vi en av Europas äldsta tunnelbanor - Tünel. Och inte nog med att den är gammal. Den är också världens kortaste t-bana med sina två stationer - ändstation och ändstation. Vi kliver ombord, och på en och en halv minut är färden avklarad. Uppe på höjden är det en magnifik utsikt över den gamla delen av Istanbul. Vi ser ut över vackra moskéer och ett glittrande Bosporen som delar Istanbul i två världsdelar.

Här uppe på det kända ströget med shopping, biografer och talrika krogar får vi tränga oss fram bland turister och flanerande invånare. Det är en gägata fylld med människor som plötsligt får vika åt sidan när en gammaldags spårvagn sakta letar sig fram genom folkhoppen. Den är på väg mot Taksintorget med dess berömda republikmonument. Torget har genom åren blivit en viktig plats för möten och demonstrationer, både festliga och tragiska. Här firades det ordentligt när Turkiet blev

Grand Bazar.

Istanbuls paradgata, Istiklal Caddesi.

Det blev färja över sjön Van.

Med tåg genom Turkiet.

bronsmedaljörer i fotbolls-VM 2002 eller när landet vann Eurovisionsschlagerfestivalen 2003. Men här besköts också en fredlig demonstration 1977, varvid flera miste livet. Och så sent som för några år sedan exploderade en bomb på torget med flera personer som dog eller kom till skada.

Men här kan vi inte gå och dra benen efter oss. I kväll avgår tåget som skall ta oss de 250 milen från Istanbul till Irans huvudstad, Teheran. Det tar tre dygn, med tågbyte strax innan den Iranska gränsen. Och stationen Haydarpasa ligger på andra sidan av Bosporen - på den asiatiska sidan. Vi hittar tåget med den turkiska skyltningen, Trans Asya Ekspresi, och kliver ombord. Det är en helt okej kupé som nu skall bli vår bostad några dygn framåt. Tåget avgår vid midnatt och sömnen blir hygglig, förutom när stationerna ropas ut i skrälliga högtalare. Under första delen av sträckan är landskapet platt och lite intetsägande. Mest stora odlingar, fast vad som odlas kommer vi inte underfund med. Men ju längre österut vi kommer desto mer vild och dramatisk blir terrängen bergig och till synes ogästvänligt med otämjda floder som kastar sig fram genom dalgångarna. Och intressant med alla tunnlar som tåget stup i kvarten borrar sig igenom.

Så inträffar det oväntade att tåget stannar till vid en sjö - sjön Van. Där väntar en färja på att ta ombord oss passagerare. På andra sidan sjön lär det sedan stå ett nytt tåg för att föra oss de ca 100 sista milen till Teheran.

Det verkar vara ett märkligt system att en tågresan skall avbrytas av en tur över en insjö. Men vem är jag att ha åsikter om Turkiets logistiksystem. I alla fall så får vi nu träffa övriga resenärer som under tågresan annars varit isolerade i sina kupéer. I båtens matsal råder det en uppsluppen stämning bland passagerarna. Det är iranier som kanske återvänder hem efter en utflykt i Europa, eller de som en gång flydde landet efter Shahens revolution 1979 och nu kanske första gången återvänder för att besöka sitt ursprungliga hemland.

Vi lämnar färjan och och kliver på ett nytt tåg, det Iranska, som först skall ta oss till gränsen för en sista färd till Teheran. Framme vid den turkiska/iranska gränsen väcks vi mitt i natten bryskt av turkiskt gränspolis. Vi måste lämna tåget och sömndruckna ställa oss i en lång ringlande kö för passkontroll. Samtidigt söker tullen igenom vårt bagage på tåget. En orimligt segdragen procedur för att få lämna ett land, kan jag tycka. Efter avslutad process rullar tåget vidare för incheckning till Iran.

Om den turkiska gränskontrollen var irriterande långsam och överdrivet noggrann så var den iranska tull-och gränspolisens dess motsats. Personal kom här ombord, tittade på våra pass och visum, stämpade och önskade oss välkomna till republiken Iran. Detta kändes riktigt trevligt. Hur de iranska kvinnorna kände sig är svårt att säga. De lämnar nu sin västerländska stil och drar på sig en chador, den svarta beklädnad som täcker allt från huvud till anklar. Kerstin kommer dock undan med en enklare huvudduk, eller hijab som den heter.

I nästa nummer går resan vidare genom Iran.

Boy Svedberg
Text och Foto

Moskensöya.

Högt upp i norr, ja nästan vid jordens rand reser sig ur havet en bergvägg ömsom vit ömsom mörk. Den två miljarder år gamla berggrunden, formad av istiden, bildar landskapets kontraster mellan höga fjälltoppar, ängar och sandstränder. På avstånd liknar öarna en fjällvägg och kallas därför Lofotväggen. Golfströmmen ger milda vintrar och svala, kyliga somrar. Smala, trånga sund med kraftiga tidvattenströmmar skär genom fjäll som sträcker sig 1200 meter upp i skyn. Ett landskap med atmosfär av uråldrig bosättning som sträcker sig i sydväst från Röst till Raftsundet i nordost.

Här livnär sig 25000 människor på fiske, lantbruk och turism. I början av året kommer båtar från hela norska kusten för att delta i fisket efter Skrei. Den från norra haven vandrande torsken som sedan urminnes tider sökt sig till Lofoten för att under några vintermånader leka. Skreien är en vandrande population av torsk, inte att förväxla med kusttorsken som lever stabilt i sina områden. Skreien tillbringar största delen av sitt liv i Barents hav. Vid könsmoden ålder inleds den årliga lekvandringen till norska atlantkusten och speciellt Lofoten.

Torr fisk eller torkad fisk är osaltad fisk som torkas naturligt av sol och vind, ett arv från forntiden. Att framställa torr fisk kan på många sätt liknas vid framställningen av parmaskinka eller tillmognadsprocessen för ost. Fisken, skreien, torsken hängs upp till torkning medan det fortfarande ligger snö på marken. Snön skyddar från insekter och bakterier. Temperaturer strax över noll utan för mycket regn är idealförhållande. Lofoten med sitt stabila vinterklimat är den perfekta platsen att tillverka torr fisk. Fisken hänger utomhus på tork i cirka tre månader. Därefter inomhus i en torr och luftig miljö i två till tre månader. Sedan sker sortering efter kvalitet, prima och sekunda. Sedan i upp till 30 olika grupper efter tjocklek och längd exakt som man gjorde under Hansans tid på 1400-talet.

På slingriga vägar genom tunnlar och över höga broar körde vi i växlande väder, allt från storm och snöblandat regn till strålände sol. Ett spektakulärt landskap med helt magiska vyer.

Yvonne Bäckstedt
Text och Foto

Flakstadöya.

Torkställningar för Skrei.

Hamnen i Ballstad.

"Genom mitt arbete som företagare inom service träffar jag människor inom alla yrkeskategorier. Jag har själv lång erfarenhet från vårdsektorn och dess inriktningar.

Jag blev intresserad av att fördjupa mig i detta område då jag lärt känna Åsa Kaljo, ambulanssjuksköterska."

Åsa trivs som ambulans-sjuksköterska

Genom mitt arbete som företagare inom service träffar jag människor inom alla yrkeskategorier. Jag har själv lång erfarenhet från vårdsektorn och dess inriktningar.

Jag blev intresserad av att fördjupa mig i detta område då jag lärt känna Åsa Kaljo, ambulanssjuksköterska. Hon blev färdig sjuksköterska 1998 och arbetade inom ortopedi två år och senare på akutmottagning. 2006 gick hon vidare till ambulansen. I början hade hon en rotationstjänst vilket innebär 50/50 mellan akutvård och ambulans. Sedan 2011 har Åsa endast arbetat inom ambulansen i Norrköping med omnejd och nu är hon stationerad i Söderköping.

"Valet att läsa till sjuksköterska är inget jag ångrat. Utbildningen ger en bred kompetens och möjlighet att jobba inom många specialiteter. Du kan vara nöjd som allmänsjuksköterska eller läsa vidare till specialistsjuksköterska inom något område som intresserar dig lite extra. Yrket har en väldig bredd och möjlighet att välja olika yrken. Inget arbete är det andra likt mellan de olika klinikerna och arbetsplatserna."

Att det blev akutsjukvård är inget som Åsa har planerat eller drömt om.

"Jag halkade in på ett bananskal till akutsjukvården. En kollega på ortopedien började på akuten och lockade med mig dit och det har jag varit väldigt nöjd med. Jag trivs väldigt bra med akutsjukvård och dess snabba, korta och intensiva vårdmöten. En annan anledning är att jag inte gillar att arbeta inrutat.

Jag tycker att det är mer stimulerande att inte veta vad som komma skall och hur dagen ska se ut. Det kan låta lite klyschigt men man vet ju inte vad som ska hända ett par minuter framåt egentligen. Och det fascinerar mig fortfarande."

Arbetet är självständigt och det är bara Åsa och en kollega som arbetar tillsammans under arbetspasset.

"Det är vi som sätter prägeln på hur vården blir samt hur vi bemöter patienterna. Jag kan uppleva att det är många fall inom sjuksköterskeyrket som handlar om att utföra ordinationer från en läkares bedömningar. Här gör jag mina egna bedömningar men naturligtvis utifrån min erfarenhet samt de behandlingsriktlinjer vi har att följa. Det är också ett plus i detta yrke".

Inom ambulansyrket är det otroligt privilegierat att ha hand om en patient i taget, säger Åsa.

"Det är ytterligare än av anledningarna till att jag trivs och att vi kan lägga fokus på en patient och göra det så bra som möjligt. Att jag också får vara i deras hem och på deras egen arena är också ett plus i detta arbete".

Åsa Kaljo vid ambulansen.

Foto: Privat

Åsa berättar vidare att hon under sina sjutton år på arbetet sett en förändring inom ambulanssjukvården här i Östergötland.

"Vi har egentligen bara tillhandahållit akutsituationer förut och idag gör vi bedömningar i hemmet där vi slussar patienter vidare till vårdcentraler bland annat. Jag tror inte att allmänheten är medveten om att det är på det sättet. Om man ringer en ambulans så är det inte säkert att man ska åka med till sjukhuset, utan vi kan rekommendera annan transport såsom egen bil eller att man vänder sig till en annan vårdnivå."

När Åsa möter människor privat så får hon ofta frågan om det är otäckt.

"Vad är det värsta du varit med om? Och de syftar på att det händer hemska saker på olyckor m.m. Men det är inte det jag tycker är obehagligt. Det är vi tränade för och kan tycka att det är utmanade och till viss del stimulerande. Det otäcka tycker jag är utvecklingen i samhället där vi utsätts för otäcka situationer med hot och våld. Sedan så finns de känslomässiga bitarna som du kan relatera till i ditt eget liv och som rör dig på djupet vilket man inte får visa t. ex. vid avsked."

Åsa vill också berätta att det inte finns något som heter ambulansförare. I besättningen ingår minst en sjuksköterska som läst tre år på universitet samt ett extra år specialistutbildning inom ambulanssjukvård. Den andra är ambulanssjukvårdare på undersköterskenivå samt ytterligare ett år inom ambulanssjukvård. Det kan också vara två sjuksköterskor i bilen men alltid minst en sjuksköterska.

Sist men inte minst vill Åsa säga att hon känner sig otroligt privilegierad över att få arbeta med det hon gör samt tycker att hon har världens bästa arbete. Det kan jag verkligen förstå efter att jag fått ta del av hennes vardag som sjuksköterska inom ambulansen. Jag tackar så mycket och önskar Åsa lycka till i fortsättningen.

Lev väl.

Christina Forsman Nilsson

TRÄDGÅRDSFRÅGOR

S:ta Ragnhilds trädgårdsförening svarar på dina trädgårdsfrågor i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Skicka dina frågor till info@st-ragnhilds-tradgard.se.

Foto: Ola Bixo

Jag ser så många fina perennrabatter, men själv misslyckas jag hela tiden. Hur kan jag få till det?

- Generellt kan du göra så här med jorden om du även vill ta tillvara befintligt jordlager. Ytan för rabatten markeras ut och du gräver först bort grästuvorna och luckrar underliggande jord ner till ca 20 cm samtidigt som du rensar bort ogräsrötter. Använd grep. Undvik rotkonkurrens från närliggande träd och buskar. Om det behövs kan en markduk fungera som rotspärr mot de som konkurrerar. Prova med en hink vatten att dräneringen fungerar, så du inte grävt en damm där vattnet inte sjunker undan inom rimlig tid. Sedan läggs grässvålen tillbaka, men upp och ner. Gräsrötterna får torka innan du sedan sätter på ett lager tidningspapper och detta täcks sedan med ett tjockt lager, 20 cm, bra ogräsfri perennjord, gärna med sandinblandning.

Till våren har detta satt sig och mer bra jord tillförs så att hela rabattytan blir ca 20 cm högre än omgivande mark. I detta planterar du efter din växtplanering. Efter att perennerna etablerat sig underhåller du jorden kommande år med ett lager av gödslad barkmull, som underhåller jorden med organiskt material och håller den lucker. Även en årlig vårlig gödsling behövs men överdriv inte gödslingen. Vattna vid etableringen och sedan efter behov. Håll efter ogräset tills plantorna slutit sig. Tänk även hur du gör med rabattkanten, bra med praktisk avskiljning mellan gräsmatta och rabatt som möjliggör gräsklippning.

Jag vill plantera tulpaner nu i höst, finns det någon sort som är återkommande år efter år?

- En tulpanlök blommar endast en gång, därefter bildar den sidolökar som blommar nästkommande år. Olika sorter har olika benägenhet att klara av detta i vårt klimat. Generellt kan sägas att ju mer förädlade tulpanerna är, desto svårare har de att återkomma. De flesta tulpan sorter har tagits fram för andra egenskaper såsom färg, form eller hållbarhet som snittblomma.

Botaniska tulpaner är en grupp som är nära besläktade med vilda tulpaner och kallas ibland för perenna tulpaner. Där de trivs återkommer de år efter år och kan även sprida sig. Darwinhybrider är en annan grupp tulpaner som också brukar vara villig att återkomma.

www.st-ragnhilds-tradgard.se

Nytt nummer ute 21 oktober
Välkommen att boka annonsplats
på telefon: 0121-421 35
elle skicka e-post till
annons@soderkopingsposten.se

Elsie fick Naturskyddsföreningen i Östergötlands Miljövårdspris 2023

Lars Hagström från Naturskyddsföreningen och pristagaren Elsie Mantefors.

Foto: Torgny Maltefors

Jag möter Elsie och hennes man Torgny på gården och förstår snabbt att de har mycket att berätta förutom hennes medverkan och pris i föreningen.

- Vi har bott här i Mogata i 51 år. Vi hittade gården i en liten tidningsannons. Den såldes av kyrkan, efter deras avstyckning av bostad och tomt. Tidigare hade det varit en gård, som köptes in av kyrkan. Gårdens åkrar införlivades med kyrkans gård Djursnäs.

Har gården varit ert heltidsjobb?

- Nej, jag har arbetat i pappersindustrin på Fiskeby och Torgny på Skanska inom väg- och anläggningssidan. Nu är vi pensionärer.

- När jag arbetade var jag de sista åren med i en kemikaliegrupp som granskade kemikalier innan de fick användas på bruket. Viktigt var att de inte var skadliga för oss som arbetade där eller för konsumenter. Där stärktes mitt intresse för kemikalier ännu mer. De tyckte jag var sträng och tuff på arbetet. När jag gick med i Naturskyddsföreningen vid millennieskiftet kom jag i kontakt med deras kemikalienätverk. Där fick jag mer fakta. 2013 hade vi en cirkel om giftfri förskola. Vi inventerade de förskolor i Söderköping som ville ta emot besök. Det var ungefär hälften. Vi informerade om riskerna.

Enligt uppgift var miljökontoret ute året efter våra besök och kunde se vilken skillnad det var. Där vi hade varit hade man sorterat bort prylar av kladdig plast, gummidäck som lekredskap, PVC-madrasser... All PVC-plast har mjukgörare och de är i regel skadliga. Där gjorde vi en insats. Detta gjordes i olika grad över hela landet. Efter inventeringarna hade vi en föreläsning på Stinsen om "giftfria förskolor" för allmänheten. Om vad man kan göra för att minska risken att barn utsätts för skadliga kemikalier och parfym (parfym är i regel allergiframkallande). Men det var tyvärr inte så många som kom.

När en gammal PVC-bit har blivit spröd så är det ett

tecken på att mjukgörarna frigjorts och utsöndrats via luften. Via luften och vid hudkontakt blir man utsatt. Alla borde ha kunskap om det, men det är tyvärr inte fallet.

- Det kom en nyhet från USA om att man skulle ha bromerade brandskyddsmedel i t ex soffor, så att man hann vakna innan en glödande cigarett tände eld på soffan man somnat i. Så småningom blev även nallebjörnar och liknande behandlade med bromerade flamskyddsmedel med kulmen på 80-talet. Sådant brandskyddsmedel är inte bra att utsätta någon för. Men vi begrep inte bättre då. Så småningom sa Räddningsverket att de inte behövdes. Välj naturmaterial i hemtextilier istället och el- och elektronikprylar kan konstrueras så att bromerade flamskyddsmedel inte behövs.

- Det är inte lätt att vara med och köpa bil med Elsie, berättar Torgny. Reportrarna skriver om nya bilar, hur fort de går från 0-100 km/h och hur långt du kan åka, komfort, lastmöjlighet osv. Men att vissa bilar innehåller så mycket skadliga kemikalier att du inte skulle vilja sätta ditt barn i bilen, nämns inte.

Man kan förstå om farliga kemikalier finns i motorrum men inte att det även finns i säkerhetsbälten, armstöd och annat i kupén.

Det finns biltillverkare som har PVC i bilen fortfarande. Man gjorde en strängare lagstiftning när det handlade om leksaker för barn upp till tre år, med start 2006. Men från embryo tills de är 25 år är det mycket hormoner i kroppen. Får de in hormonstörande ämnen i kroppen så kan de förhindra att det som ska ske inte sker.

Det finns en lag som säger att du har rätt att få veta om det finns några riktigt skadliga ämnen i en produkt. Tillverkaren ska svara inom 45 dagar enligt Svensk- och EU-lag. Men det är inte många som känner till den regeln när man ber om det.

- När det gäller mat, hygienprodukter och kosmetika

så måste innehållet anges på produkten.

Men i de sistnämnda kan det finnas några av 30 000 olika ämnen. Vem kan hålla reda på allt innehåll då? Jag gick kemilinje på tekniska gymnasiet i Norrköping men den utbildningen räckte inte långt. De som håller i KRAV och Svanen-märkning har listor på skadliga kemikalier och vet mer om vilka som är cancerogena, hormonstörande långlivade m.m.

De tillåter bara vissa ämnen i miljömärkta produkter så jag säger - köp miljömärkt!

Det är mycket du gjort genom Naturskyddsföreningen?

- Några exempel på projekt jag deltagit i är: Rädda Gropviken-informationsbroshyr till alla boende runt Gropviken. Vattenutställningar i Söderköping och Norrköping, kontroll av botten sediment efter förbjuden bottenfärg i småbåtshamnar i Söderköpings kommun, tre studiecirkel med vegetarisk matlagning och handla miljövänligt.

Några av projekten berättar Elsie mer om.

Handla miljömärkt

- Kampanjen "Miljövänliga veckan", vecka 40 har genomförts av Naturskyddsföreningen i hela landet sedan 1990. Jag höll i kampanjen under ca 15 år till coronapandemin. Vi hade utställning på biblioteket Stinsen och besökte butiker och informerade kunderna om det aktuella ämnet för året. Här är några exempel på kampanjer: rädda liv - välj rätt kaffe, välj ekologiska bananer, hur kan man få bort produkter som skadar hälsa och miljö, miljömärkt textil, mat och klimat, tema fisk, ekologisk mat, 100 % ekologiskt är möjligt, fixa grejen (vårda, laga och återbruka), välj miljömärkta hygienprodukter m.m.

Markägare Henric bjöd på rundtur i sin skog.

Skogen – möjligheter, biotoper och EU-regler

I början av september anordnade LRF och Södra en träff tillsammans med skogsägare och politiker om skogen, i Siggantorp strax utanför Linköping.

70 % av Östergötlands landyta utgörs av skog, men det är även ett lantbrukslän. Södras medlemmar är ofta skogsägare men också lantbrukare och samma sak gäller LRFs medlemmar.

Henric Carlsson äger gården Siggantorp som mäter ca 306 ha, varav ca 180 är produktiv skogsmark. Vi besöker ett mindre område som är ca 110 år gammalt, här skulle det kunna bedrivas hyggesfritt skogsbruk. Men det fungerar bara på en liten del av fastigheten. Skogsbruket tog han över efter sin far 2016. Det är certifierat via Södra och FSC och PEFC och Henric berättar att han satt av ca 8 % till naturvård.

Vad betyder hyggesfritt?

- Det innebär att skogsytan hela tiden är skogbevuxen (dvs. aldrig kal). Här finns alltid skog i hela spektrat från yngre klena och små till äldre och större. Definitionen innebär att det inte får understiga viss volymyta (Svenska Skogsstyrelsen definition är att det får vara minst 50*50 m.) och inte heller ha för stora lufthål.

Vad finns det för risker med hyggesfritt?

- I svensk definition av hyggesfritt får en fjärdedel av detta vara kal yta. Problemet är att det som kommer upp där är gran. Det är risk att man inte får upp tall och att det bidrar till en slags granifiering. Man får också ett glesare bestånd som är mer känsligt för väder och vind.

En annan risk är att när man kör i området så blir det ofrånkomligt att man skadar eller frilägger rötter. Då blir det lättare att få in svampsporer, vilket bidrar till rottröta. Det är ett stort problem inom skogsbruket och det blir som en inkörsport som sprider sig i beståndet. Det bidrar till lägre tillväxt och lägre kvalitet vid avverkning.

Hyggesfritt funkade inte överallt och det finns risker med det. Granifieringen vet vi vad det betyder, men det kanske alla inte vet är vad det får för konsekvens.

Tallen måste ha ljus för att etablera sig, lövträden också. Har man slutna skogar så blir det lätt gran. Då behöver man vara aktiv i ett sådant brukande och se så man får blandskogen som man är ute efter. Annars blir det bara gran och då blir det ganska sårbart i framtiden.

En av deltagarna berättar om egna erfarenheter.

- Ett problem som jag har hemma berör ett område med biotopskydd (område som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur eller växtarter, reds.anm.) där det är väldigt utbrett med granbarkborrar. Tack vare att jag har en plantskog runt omkring biotopskyddet, så skyddar det mot borrarerna.

Jag har fått tagit ned ett 40-årigt granbestånd då borrarerna spridit sig från skyddsområdet. Jag har sett bilder från Tyskland, där de inte har hyggesfritt och inget stoppar granbarkborren, hemska bilder på hela landskap som är helt grå med bara döda granar. Det är en fördel med hyggesfritt, samma sak vid brand. Annars får man inga naturliga barriärer.

Sen finns det andra tillfällen då det är positivt med hyggesfritt. Vissa kan tycka att det blir en trevligare skog att gå i om det inte finns några kalhuggna ytor. Det kan även vara bra när man har naturskötselområden, vill främja bete på vissa delar och ha en trädkontinuitet. En ek exempelvis tar lång tid på sig innan den blir stor. Du kanske vill främja den för att få till en blandning. Alla kalhyggen är inte så vackra att titta på med blotta ögat, om man inte vet vad man ska titta efter eller tycker det är kul med det.

Vi skogsägare har en skyldighet enligt skogsvårdslagen att se till att virkesproduktionsförmågan på marken tillvaratas.

Skog växer inte fort så gör du ett experiment nu så kan det ta 20-40 år innan du får ett svar som du kan lita på. De områden som är lite osäkra kring hyggesfritt är t.ex. skötsel, hur bra det är i skötsel- och tillväxtsynvinkel. En annan osäkerhetsfaktor är hur det är för markägaren rent ekonomiskt att vara inne på samma område flera gånger och ta några träd åt gången. Du måste ha ganska många sådana ytor i närheten för att det ska löna sig att ta hit en större maskin med bränsleförbrukning kopplat mot kubik, klimat och effektivitet.

Sen har vi det här med biologisk mångfald – där finns inget svar än. Är det bra med kontinuitetsskogsbruk för den eller inte? Hyggesfritt gynnar ju vissa arter men inte alla.

Mycket av hänsynen ska vara samma på ett kalhygge som ett kontinuitetsskogsbruk. Vissa träd är gamla och kallas naturvärdesträd, exempelvis tallar som är 200-250 år, liksom senvuxna granar som kan vara 150 år utan att vara så grova. Även de måste du spara på i ett kontinuitetsskogsbruk.

Mycket av hänsynen ska vara samma på ett kalhygge som ett kontinuitetsskogsbruk.

Med hänsyn till klimatförändringarna, hur kommer granen att trivas på våra breddgrader i framtiden?

- Det vet vi inte riktigt. Man tror är att det kommer bli torrare och om det stämmer så är det inte bra för granen. Tallen har rötter som går ganska djupt, medan granens går ganska ytligt. Men är det djupt så klarar sig tallen mycket bättre. Är det riktigt blött eller riktigt torrt så funkade tallen bra. Likaså däremellan där det är lagom balans mellan fukt och näringsämnen, men där trivs granen ännu bättre. Granen gillar inte ytterlägena. Ofta har vi satt gran i de mer bördiga markerna medan man satt tall på de lite torrare markerna.

Det har nyligen visat sig i forskningen att tall nästan växer bättre än gran på de bördiga markerna. Ska vi hålla biologisk mångfald så behövs båda. Det är inte smart att lägga alla risker i samma korg. Vi får jobba med de trädslag som vi faktiskt har och det är löv, gran och tall. Granen har viss förmåga att spara på vattnet i och med sina ytliga rötter, när det tar slut så råkar den mycket mer illa ut än till exempel tallen gör. Man ser på granbörangreppen att vissa granar som ändå mår ganska bra slåss mot borren och skickar ut ämnen som säger att de inte vill ta emot borren. Vissa har inte motståndskraften och de växer oftast på torrare marker, så blir det torrare i framtiden så kommer vi få en utmaning. Löv gillar heller inte torra marker så det kommer bli mer konkurrens om gran och löv.

Koldioxidupptag och utsläpp från skogen

- Efter stormen Gudrun började man göra mätningar på gården Toftaholm. Då var det stora hyggen. Efter sju år tog skogen upp lika mycket koldioxid som den släppte ut.

En vanlig missuppfattning är att det skulle ta 30-40 år innan den tar upp någon koldioxid. Den siffran bygger nog på mätning utomlands.

All skogsmark släpper ut koldioxid oavsett om den växer eller är avverkad. Man har en avgång från marken hela tiden. När man tar bort träden så finns det inget som tar upp. Men å andra sidan, ur ett landskapsperspektiv så är det kanske inte så stora delar som är kalmare.

När skogen är över 170 år, så har man negativ tillväxt. Då släpper beståndet ut mer koldioxid igen. Det dör lite hela tiden, träd blåser omkull, blir röta osv.

Om man tänker sig att man åtgärdade skogsskövlingen i Brasilien, Indonesien och Kina så skulle vi inte ha något koldioxidproblem överhuvudtaget. Det handlar om miljoner hektar.

Lagförslag om naturrestaurering

- Den senaste mandatperioden har präglats mycket av klimat och miljöfrågor. Förslaget kommer från strategin för biologisk mångfald som EU kommissionen har tagit fram. Det handlar om att man fram till 2030 vill restaurera 20 % av all land- och havsytta i unionen. På sikt vill man restaurera/återskapa all yta i hela unionen som är i behov av det. När man pratar om att återskapa så vill man sätta ett referensår vad man vill återskapa till och valet av referensår får förstås en stor betydelse.

Hur såg det ut på den aktuella platsen vid det årtalet?

Den här frågan har debatterats mycket och rådet och parlamentet har nu format sina positioner inför trilogien. Gällande referensåret bestäms det utifrån bestämmelser som medlemsländerna själva sätter. De har landat i olika positioner – det ska slutförhandlas i triologmöte nu under hösten.

Vår bedömning är att lagförslaget som helhet (alltså inte specifikt referensåret) har bidragit till att både rådets och parlamentets positioner ser bättre ut för svenska familjeskogsägare, än det lagförslag som EU-kommissionen från början presenterade. Att man kanske skapar lite större flexibilitet för medlemsländerna som Sverige t.ex. att kunna arbeta på sitt sätt.

Vi vill uppnå målen men vill kunna göra det på det sätt som fungerar för skogsägarna.

Implementerar vi lagen här så går det in under art- och habitatdirektivet och beroende på hur vi har implementerat det direktivet nationellt får det konsekvenser. Det kan bli olika för olika medlemsländer helt enkelt, även om lagförslaget i sig är tänkt att implementeras lika överallt.

Ett problem är väl att man har olika tidsperspektiv i olika länder? Sverige har föreslagit att man ska återställa som det var under förindustriell tid?

- Ja, precis. Hur såg det ut här då? Medan andra länder bedömer från EU-inträdet och så ska vi jämföra oss överallt och vad blir konsekvensen då?

Det finns en rapport där Sverige pekas ut som landet med minst skyddade områden i hela EU.

- Den märker vi av när vi åker till Bryssel och vi får höra att ”ni gör ju ingenting” och ”det är klart vi måste ha den här lagstiftningen, för på pappret så visar det att ni inte alls är bra på att skydda er skog”. Då kommer vi med en helt annan bild och jobbar på många sätt, men i vår rapportering syns det inte att vi arbetar olika.

Det skapar en extrem skevhet i konkurrenskraft mot andra EU-länder.

Som skogsägare kan vi känna oss stolta. Vi har snart uppnått de här målen om man ska räkna som alla andra – då är vi bland de bästa i klassen.

Vi har 9 % skyddad skog enligt Naturvårdsverkets rapportering, det är statligt ägd skyddad skog, medan Storbritannien har över 30 % och Tyskland 24 %. I LRF-rapporten menar vi att vi har mycket skyddad skog (reservat). Skulle vi rapportera som i Tyskland där man exempelvis tar med strandskydd, skog som inte växer (som vi inte får bruka i Sverige), frivilliga avsättningar, natura 2000 och alla hänsynsområden där man verkligen tar hänsyn så skulle vi vara bland de bästa i EU.

Vi vandrar vidare och kommer fram till ett skyddat område.

- Det här är ett område om 10 ha som har ett naturvårdsavtal som tecknades i slutet av 80-talet av min far och som snart löper ut. Skogsstyrelsen har inte gjort en åtgärd här sedan 1987. Det här är ca 90 årig igenväxt betesmark. Lövträd har växt upp och blivit grova och det har skapats höga naturvärden. Jag äger marken men får inte bruka den. Jag får heller inte hugga ved eller gallra ur.

- Det här är något vi i LRF arbetar hårt med att formella skydd ska vara på frivillig basis. Det skulle kunna vara så att de säger att du får ersättning för avsättningen men att du inte kan säga nej. Alltså skriva avtal med tvång om formellt skydd.

Din pappa fick ca 60 000 för 10 ha. Det var nog en bra ersättning då, men hade din pappa i stället satt gran med bra bonitet (bördighet eller naturgivna förmåga att producera virke, reds. anm.) och hade dragit fram en grangeneration, då hade den snart varit slutavverkningsmogen då det är bra mark. Då hade ni kunnat avverka för drygt 1 MSEK. Vilket kan ställas mot att din pappa för 40 år sedan fick 60 000 kr. Det är ofta så det blir, men ett ersättningsförslag idag behöver inte vara bra över tid.

Är det en engångssumma?

- Biotopskydd och naturreservat är de starkaste beskydden, då får man en engångsersättning. Sen påverkar det marknadsvärdet för fastigheten då den blir mindre värd för en ny köpare. Man får inte betalt för produktionspotentialen.

Det är nästan alltid så att markägaren drar det kortaste strået. Det är en samhällsfråga hur mycket skattemedel vi vill sätta in i sådana här områden. Då kan man också fundera på vilket som är det mest ekonomiska sättet att gå till väga? Det kanske hade vart bättre att komma överens med markägaren att sköta om området med viss anpassning. Så kanske vi kan få de biologiska värdena ändå med hänsynen och så hade staten inte behövt betala ut de här pengarna.

Vi tycker att det är viktigt att man som markägare alltid har rätt att säga nej till ett avtal.

Frivillig avsättning

- Det är något som också påverkar skogsägare väldigt mycket. Om du är certifierad, vilket 76 % av medlemmarna i det här området är, så har du avsatt minst 5 % av din areal till naturvärden. NO (Naturvärden Orört) eller NS (Naturvård Skötsel). Det är ca 8 % av den privata skogsmarken som är frivilligt avsatt där vi endast gör åtgärder för att värna naturvärden.

Jag får en pratstund med några av politikerna Klas Corbelius, Norrköping, ledamot i regionstyrelsen, med i beredning under regionstyrelsen om hållbarhetsfrågor, Socialdemokraterna.

Vad är dina förväntningar på dagen?

- De har infriats väl redan och det var helt enkelt att lära mig mer. Spännande att höra om direktiven inom EU som kommer få stor betydelse för oss.

Linda Snecker, riksdagsledamot, Vänsterpartiet.

Vad hade du för förväntningar inför den här dagen och vad tar du med dig?

- Svenska skogen är en del av den svenska tillväxten, industrin och framför allt mitt perspektiv som vi leder i trafikutskottet är just transport av timmer. Vi måste få till de transporterna, det är tunga varor, det handlar om ”first och last mile” som måste ske på ett mycket mer klimativänligt sätt. Jag vill se att mer av timret går på järnvägen. Det är det mest klimatsmarta.

- Att det är mycket att lära sig, det är viktigt att ha politikerträffar och kunna få ställa de dumma frågorna. Där är jätteviktigt för oss. Vi politiker förväntas kunna väldigt mycket inom många områden och det kan vi inte. Jättebra att de bjöd in oss nu innan riksdagen öppnat så att vi kan få kunskap att ta med oss till riksdagen i Stockholm.

Anna Nilsson, Gryt, första vice ordförande i regionutvecklingsnämnden, Moderaterna.

Vad tar du med dig från den här dagen?

- Det är mycket som kommit fram idag, men i synnerhet om förtroendet för att skogsägarna är ansvarstagande och verkligen bryr sig om sin skog.

Daniel Serander
Text och Foto

Vackra trädkronor.

Presentation om koldioxidupptag.

110-årigt skogsparti.

Område skyddat genom naturvårdsavtal.

Pia pratar om mångfald i skogen.

Kulturhistoria i "Vägen hit". Foto: Oliver Praesto

Utställningen "Verkligheter". Foto: Oliver Praesto

Östergötlands museum. Foto: Jonas Karlsson

Följ med på den häpnads-
väckande expeditionen till
Siljansringen 1897
tillsammans med
paleontologen Beata
Gardelius och geologen
Inga-Lisa Blomgren. Den
interaktiva utställningen
Aquanauts – Expeditionen
avslöjar vad som hände under
en av förra sekelskiftets mest
dramatiska svenska
forskningsexpeditioner.

Aquanauts. Conchea hyacinthum i vatten. Skulptur av Pompe Hedengren. Foto: Sara Mac Key

Hösten på Östergötlands museum

Succéutställningen *Aquanauts – Expeditionen* kommer till Östergötland! Den 23 september invigs den spektakulära utställningen på Östergötlands museum i Linköping. Höstens fullmatade museiprogram innehåller dessutom allt från guidade visningar, kreativa workshops och spännande föreläsningar till kroki, konstyoga, jazzkonsert för barn och nyheten seniortisdag.

Följ med på den häpnadsväckande expeditionen till Siljansringen 1897 tillsammans med paleontologen Beata Gardelius och geologen Inga-Lisa Blomgren. Den interaktiva utställningen *Aquanauts – Expeditionen* avslöjar vad som hände under en av förra sekelskiftets mest dramatiska svenska forskningsexpeditioner.

På Östergötlands museum kommer du förutom replikor av hittills okända människoliknande arter även kunna se benrester, förunderliga artefakter, fossilerade fynd, doftspår, filmer, fotografier och personliga dagboksanteckningar från expeditionen.

– Det här är en utställning som fascinerar yngre och äldre, vana och ovana museibesökare – alla kan på olika sätt uppskatta *Aquanauts*. Känslan av att gå in i ett riktigt historiskt skeende och uppleva ett mysterium är påfallande. Man uppslukas av en otrolig berättelse och en visuell- och audiell värld, säger Per Stålebro, projektledare för *Aquanauts – Expeditionen* på Östergötlands museum.

Den kritikerrosade utställningen visas den 23 september 2023 – 8 januari 2024.

Konst och kulturhistoria

På nyrenoverade Östergötlands museum, som stoltserar med den nationella utmärkelsen Årets museum 2023, finns dessutom väldigt mycket mer att upptäcka. I konstupställningen *Verkligheter* visas bland annat porträtt- och landskapskollage, fotografi i Östergötland och skandinaviska konstnärer från Düsseldorfskolan.

Den kulturhistoriska utställningen *Vägen hit* är en resa från nutiden tillbaka till när inlandsisen smälte för 11 000 år sedan, med utgångspunkt i Östergötland och det östgötska landskapet.

I Österlandets skatter visas fantastiska föremål från Egypten, Kina, Japan och det forna Persien, tillsammans med berättelser om hur föremålen hamnat här, deras historia och betydelse.

Upplevelsemiljö för barn

Östergötlands museum är också barnens museum. Här finns plats för lek, bus och sagoläsning, eget skapande och överraskande kunskapsupplevelser. *Viljans värld* är en fantastisk upplevelsemiljö för barnfamiljer och i Ateljé Rut finns en rik programverksamhet med bland annat *Föräldrarutan* för föräldralediga och *Söndagsverkstad* för hela familjen. Under loven bubblar det dessutom av aktiviteter för skollediga!

På museet finns också restaurang och café Charles Emils och en fin museibutik med något för alla åldrar.

Brett höstprogram

Under hösten hålls återkommande programpunkter som guidade visningar i utställningarna och av museibyggnaden, krokklasser, yoga i konstupställningen och nyheten seniortisdag, som riktar sig till 60-plussare som vill träffa nya människor eller gamla bekanta och diskutera kulturfrågor och/eller skapa tillsammans.

Den vackra Wallenbergsalen gästas av föreläsare; bland andra järnåldersexperten Kent Andersson (4 oktober), läraren och programledaren Cecilia Düringer (18 oktober) och livepodden När man talar om trollen (28 oktober).

Familjekonsert

Den 14 oktober blir det instrumental jazz med Grammisbelönade Oddjob i samarbete med Make The Scene; en matinékonsert för vuxna samt konserten *Jazzoo* för barn och familjer.

– Det här är ett nytt koncept där vi vill väcka nyfikenhet för kultur hos barn och ge familjer möjlighet att uppleva kvalitativ musik. Oddjob kombinerar också musiken med lekfulla filmer, så barnen får använda flera sinnen samtidigt, säger Carola Sandgrim, verksamhetsutvecklare för program och mötesplats på Östergötlands museum.

Mer information och ännu fler programpunkter hittar du på ostergotlandsmuseum.se/aktiviteter.

Jeanette Söderwall

"Under Kulturnatten händer det massor även inne på Arbetets museum: dramatiserad visning med textilarbetaren Alva, Besök av föreningen UFO-Sverige, extraöppet i Lilla Arbetets och Kreativa verkstan, pyssel med historiskt mode och klippdockor som tema och mycket mer."

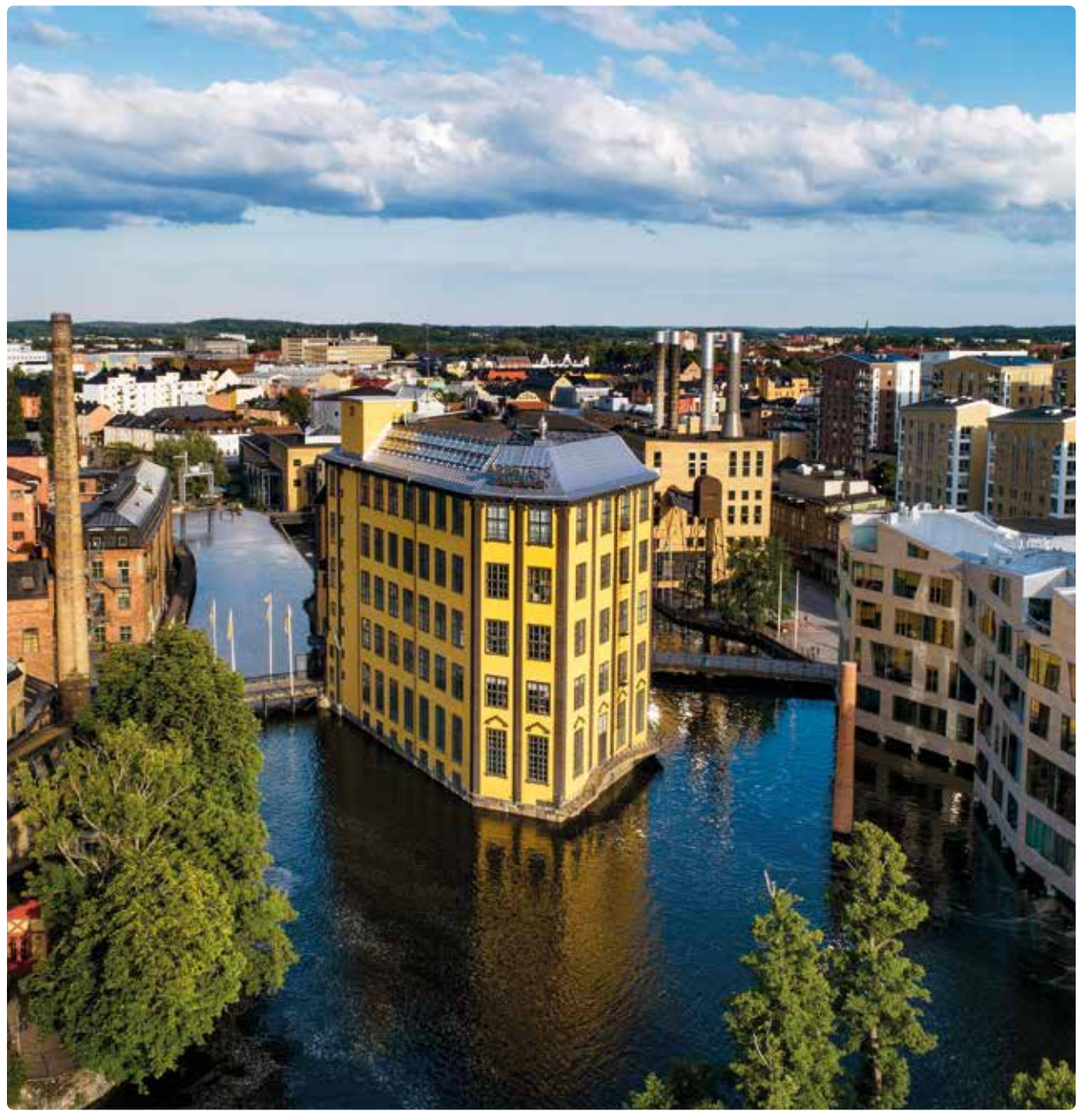
Kulturnatten på Arbetets museum

Under Kulturnatten i Norrköping får hela familjen släppa loss sin inre historienörd. Den 30 september kl. 12-17 är det nämligen dags för Arbetets museums historiemässa. Så var det då – arbetslivsmuseer visar, en heldag där du får se, lyssna, lukta och testa på hur saker fungerade förr i tiden. Klockan 14.00 bjuds det dessutom på historisk modevisning med kläder från industrialismens födelse fram till modern tid.

Under dagen får du testa att spruta vatten med brandkärsspruta, lyssna på motorer, prova hantverk och pyssel, se unika föremål och spana in Automobilsällskapets ångvagn, en replika av en modell från 1835. Bland museerna på plats finns Hönsalottas Luffarmuseum som lär ut luffarsmide och berättar om luffarnas levnadsöden. Det bjuds även på ballonger till barnen och kluriga quiz för stora och små med fina priser.

Under Kulturnatten händer det massor även inne på Arbetets museum: dramatiserad visning med textilarbetaren Alva, besök av föreningen UFO-Sverige, extraöppet i Lilla Arbetets och Kreativa verkstan, pyssel med historiskt mode och klippdockor som tema och mycket mer. Dessutom kvällsöppet och fri entré.

Anna Redmalm

Arbetets museum vid Strykjärnet i Norrköping.

Foto: Peter Holgersson AB

Hösten är i antågande!

Då är det härligt att ha något att se framemot.

Oktoberfest på Brunnan den 20 oktober. Boka nu, begränsat antal platser. Hertzlich Willkommen bie uns!

Boka vårt traditionella och utsökta julbord! Premiär den 24 november.

Skäm bort dig och de dina med ett skönt Brunnspaket. Trerätters middag och övernattnig på vårt anrika hotell under oktober och november! Dessa två månader har vi specialpris.

Bokar gör du på vår hemsida www.sbrunn.se eller ring 0121-109 00.

Välkomna till en skön upplevelse.

Söderköpings Brunn

Kurhotell
1719

Fototävling

Stadsmiljöföreningen i Söderköping tillsammans med Söderköpings-Posten och Söderköpings Bokhandel har arrangerat en fototävling på temat Vackra Söderköpingsvyer. Tack till alla fotografer som deltagit och läsare som varit med och röstat.

Publicerade fotografer i föregående nummer

- Annica Ericsson
- Jan Nilsson
- Barbara Niva
- Antonia Kaaredotter
- Annette Larsson
- Ingemar Åkerlind

Vinnarna

- 1:a plats: Annica Ericsson
- 2:a plats: Jan Nilsson
- 3:e plats: Barbara Niva

Priser

1:a pris: En övernattnig för två personer i dubbelrum på Söderköpings Brunn. 2:a pris: Söderköpingslitteratur till ett värde av ca 1 000 kr. 3:e pris: Konsertbiljetter till ett värde av 400 kr till Scenkonst Öst / De Geerhallen.

Vinnare av fyra biobiljetter bland de som röstat

- Albin Gårdh, Söderköping
- Harald von Koch, Söderköping
- Susanne Hermansson, Norsholm

Vi gratulerar alla vinnare!

1:a pris.

Foto: Annica Eriksson

3:e pris.

Foto: Barbara Niva

2:a pris.

Foto: Jan Nilsson

Tack till alla fotografer som deltagit i tävlingen och till alla läsare som röstat

” Jag behövde inte fundera särskilt länge när jag erbjöds den här kontorsplatsen. Jag har valt att etablera kontoret här i kommunen för att jag själv bor här och det är strategiskt med mina kunder i Blekinge och söder ut på E4:an.

Komponentföretaget EIE Maskin AB har etablerat sig i Söderköping

EIE Maskin AB etablerades i Sverige 1930 och har sedan dess arbetat med att erbjuda industrin ett brett sortiment av maskinkomponenter, service och innovativa lösningar.

Företaget är inriktade mot industrin och hjälper till med maskinkomponenter. Här finns dessutom en helt egen avdelning, EIE Process, som erbjuder komponenter, service och helhetslösningar gentemot pappers- och processindustrin.. I Norge och Finland är man inriktad på komponenter till den marina sidan.

På nya kontoret på Kanalgatan i Söderköping sitter säljaren Stefan Hammarström.

- Jag behövde inte fundera särskilt länge när jag erbjöds den här kontorsplatsen. Jag har valt att etablera kontoret här i kommunen för att jag själv bor här och det är strate-

Stefan utanför företagshuset på Kanalgatan.

giskt med mina kunder i Blekinge och söder ut på E4:an.

Jag har fått fria händer så varför inte sitta i en sådan här fin miljö? Det är lugnt höst och vinter. Man besöker kanske inte stan lika mycket då, men det har jag tänkt att ändra på nu. I juni kommer det vara fullt på gatan här nedanför. Allt är så nära här och det är så underbart att promenera här i stan. Jag bor i Mariehov så för mig är det bättre att arbeta i Söderköping än att sitta och åka in till Norrköping. Det är dessutom mer skonsamt utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv att minimera andelen utsläpp och slitage på våra vägar. I Söderköping är det dessutom fri parkering, lätt att hitta platser och nära att cykla.

Det är spännande med förbifarten och vad som händer med företagen. Jag tycker det verkar vara bra sammanhållning mellan företagen i kommunen. CoOperate Cofice är duktiga på nätverk, jag deltar gärna och förbättrar klimatet.

Vilken typ av kunder har ni?

- Våra främsta kunder är maskinbyggare och konstruktörer som köper maskindelar till mängder av olika projekt. Våra kunder gör ofta långvariga investeringar. Vanligtvis är det produkter som slits i industrierna med åren, och då blir det naturligt att kunderna återkommer.

Är det stor konkurrens?

- Inte med företag som erbjuder samma breda utbud, däremot på specifika varumärken.

Vi på Söderköpings-Posten hälsar EIE Maskin AB välkomna och är glada för ytterligare en etablering i kommunen.

Daniel Serander
Text och Foto

HEJ KOMPIS,
TACK FÖR ATT DU GER BORT
TIDNINGEN TILL EN VÄN
ELLER ÅTERVINNER NÄR DU
HAR LÄST FÄRDIGT DEN.

Söderköpings-Posten

"Här finns bland annat kriminalromaner, familjedrama, litteratur av svenska författare med mera. Tre-fyra kunder har redan berömt urvalet, så det verkar fått klart godkänt."

Ta med dig en bok hem efter fikat

Nu kan du ta med dig en bok hem från caféet i Ringarum.

För ungefär en månad sedan hade caféägaren Helén Gustavsson på Guldorn och smulor i Ringarum ställt in en bokhylla på caféet utan att veta vad hon skulle fylla den med. Några dagar senare fick hon besök av en anhängig till en nyligen avliden person som kom in och frågade om hon ville ta hand om hennes mammas böcker.

- Det tyckte jag var en bra idé. Då kunde besökarna ta med sig en bok hem i stället för att de anhöriga skulle behöva kasta dem.

Jag var osäker på hur det skulle gå, men det har gått åt undan för undan. Än så länge har vi tömt tio papper-spåsar. Dottern blev chockad då jag ringde och frågade om hon hade fler.

Vad hittar man för typ av böcker i bokhyllan?

- Här finns bland annat kriminalromaner, familjedrama, litteratur av svenska författare med mera. Tre-fyra kunder har redan berömt urvalet, så det verkar fått klart godkänt.

Daniel Serander

Adress: Rådhusorget 3C
Utgångspris: 2 350 000 kr
Visning: Vänligen kontakta oss för visningstid.
EP: 103 kWh/m² och år.

Ansvarig mäklare:
Åke Serander: 070-550 53 33
www.newestate.se
Storgatan 2, Söderköping

Rådhusorget 3C, centralt Söderköping

Tre rum och kök med balkong i centrala Söderköping. Utsikt mot Ramunderberget och Drothemskvarteren. Bostadsrätt centralt belägen på två trappor med låg mån.avg. 3 551 kr inkl. värme, vatten, el, TV, fiber (250 Mbit/s) och IP-telefoni. 3 rok på 76 kvm. Så kallad genomgående lägenhet med fönster i två väderstreck. Två sovrum, vardagsrum samt möblerbar hall. Kök med ljusa snickerier med speglar. Duschrum med kakel och våtrumsmatta. Bra förvaring med två klädkammare och två förråd. Renoverings-behov av ytskikt. Avloppsrör relainade 2010. Skuldfri förening med god ekonomi.

New Estate®

- Ho ho ho! Tomten här. Du har väl inte missat att Söderköpings-Posten har sidor med information om julbord från lokala restauranger i tidningen den 21 oktober? Boka en annonsplats vet ja. Allt gott.

Gör dig redo för hösten tillsammans med oss!

Upptäck ett smörgåsbord inom mode, skönhet, träning och matupplevelser – mitt i Norrköping.

Solcells företaget Solyx har utsetts till "Länets företagare"

Mats Thor, vice VD och boende i Söderköping och VD Gustav Busch berättar stolt att de blivit certifierade som "Länets företagare".

Utmärkelsen tilldelas en skara företagare inom varje län. Bolagsinspektionen genomför tillsammans med analysföretaget Sveriges Företag en årlig granskning av alla Sveriges företag, och utser en vinnare i varje län som tilldelas högsta rekommendation. Kriterierna för att bli certifierad är bl.a. krav på att bolaget är välskött, kreditbetyg A-AAA, tillväxt, inga betalningsanmärkningar samt en välskött styrelse.

Åke Serander
Text och Foto

Oskar, Oliver, Gustav, Mats och Robin framför en villa på Alboga som försetts med solpaneler.

10% seniorrabatt!

Gäller på tisdagar kl 8-16 för dig som är 65 år eller äldre, medlem i Klubb Hemköp och prenumererar på vårt nyhetsbrev.

Vi bjuder på kaffe och hembakt.

Välkommen!

Hemköp

Söderköping

10% på 1 köp på tisdagar kl 8-16. Gäller ej tobak, bärkassar, pant, spel, tidningar, matkuponger, läkemedel och andra av Hemköp förmedlade tjänster. Erbjudandet börjar gälla veckan efter att du börjat prenumerera på vårt nyhetsbrev.

Vi värnar om traditioner. Och tror på nytänkande.

När det ofattbara händer, så finns vi alltid här. Vi hjälper till med allt från begravning och bouppteckning till gravvård och familjejuridik. Välkommen att kontakta oss.

Johanna Andersson
Begravningsrådgivare

Lotti Bjuvander
Begravningsrådgivare

Skönbergagatan 11, Söderköping
soderkoping@fonusost.se
0121-146 40

Välkommen att kontakta mig

Hos oss på CoOperate Coffice utvecklar vi våra företag i en professionell och hållbar miljö

- Hyr ett eget kontor och väx lokalt med ditt företag
- Bli medlem och marknadsför dina erbjudanden
- Få värdefulla affärskontakter i våra nätverk

Ring Anne-Louise på 0121-77 20 77 för mer information.

cooperatecoffice.se • Söderköping

Funderar du på att sälja din bostad? Varmt välkommen att kontakta oss.

New Estate®
www.newestate.se - Storgatan 2, Söderköping

Åke Serander:
070-550 53 33
Jenny Törnvall:
076-623 77 83

soderkopingsposten.se

VVS & VÄRMETEKNIK AB

VI VÄRMER DIG

Välkommen att kontakta oss på telefon: 0706 070 595

Slussportsvägen 4B, 614 92 Söderköping

Lilla Fruntimret. Gunilla Dahlgren

www.bokstavligtmalat.se. Maria Hellqvist

"Proud Bird." Ola Niklasson

En målning från Ola Art. Ola Niklasson

Tack för att du läser
Söderköpings-Posten

Heidis lokala serie. Heidi

Dagens Ros

I samarbete med Ängens Blommor

Du som fått Dagens Ros kan hämta den på Ängens blommor på Ågatan, Söderköping.
Vem vill du ge Dagens Ros? Skicka förslag med max 30 tecken till: dagensros@soderkopingsposten.se eller till Storgatan 2, 614 30 Söderköping. OBS! Ange om du vill synas med signatur eller för- och efternamn. Vi publicerar insända förslag i mån av utrymme.

En ros till var och en Mervat och Annelie på Blå Porten i Söderköping som bakar gott kaffebröd när vi köper kaffe.
Från oss alla R. S. G.

Dagens ros till Jenny Lindgren för fina dalior och en påse med härligt gula kantareller.
Inger

Jag vill ge dagens ros till alla lunchgäster som har kommit till verandan på Söderköpings Brunn under hela sommaren. Tack för alla som har firat och kommit med önskelåtar.
Roland Engdahl

 Vill du också ge bort en Dagens ros?

Jag vill ge dagens ros till min pappa Janne som alltid finns för mig o barnen. Du är guld värd.
Jenny Karlsson

Jag önskar ge Dagens ros till min mamma Pia Andersson. Hon ställer alltid upp när vi behöver hjälp vilket är enorm tacksamma för.
I helgen senast då vi behövde fokusera på arbete i trädgården och hon såg till att skjutsa barnen till sina aktiviteter. Guld värt!
Sofie

Vi vill ge en ros till Agneta och Kent Hulth som ännu en gång tog med oss till trevliga Ulrika Marknad.
Kjell Lindqvist och Marianne Wik

50 kronor per såld annons går till Guldkants viktiga arbete för ensamma och äldre i Söderköping

										EXIS- TENS KAN FLYGA	↘	REN- GÖ- RINGS- MEDEL	GJOR- DE ÅSKAN
								STOR- SLA- GEN					
								PLANET DYNA OCH PUSS					
								↳	▼		STOD UT TAR STÖTEN PÅ ÅKET		↘
								Y NEJ OCH DRYCK					
								↳↘				KAN DA- TAPRO- CESS VARA?	
↓	↘	RYSKA TAK- TOPPAR YNGEL	TILLSYNINGS- YRKE		↘	MARK- NADS- PLATS	VINNAN- DE LÖRD KÄRVA	↘			KNUFF- SPEL KANIN- RAS		
				▶									
TILL FÖR SMUT- SIG BYK									VÄRMER TUMME- TOTT				
AN- SIKTS- DEL				↘	TRIVS VID VATTEN		POPULÄR MELODI SOM NIO						BELE- VADE
STIGER SOLEN		KVINNLIGA FJÄ- DERN I HATTEN	→						STORA MOS- SAR		GOJA TJUTS SOM EN HUND		
↳		↓	LÄRDO- MEN FRAMÅT- ANDA						REPE- TERA IGEN	↳			
HENNES DAG ÅR 21/11						LORD- TITEL	ALL- MOGE- MÅL BUCKLA						
												SÅGS VARA GULD MJUK	↘
↳													
SKRIV- RED- SKAP	→			UPP- SYN				OBE- BYGD PÅ BIL I VILNIUS					
SKIV- LABEL	→					SILVER UTAN BÖRJAN & SLUT					DEN FÖRSTA KVIN- NAN?		
UTFLYK- TER OCH TRIPP- ER		EVAN- GELIE- DEL		MDMA- DRO- GEN						↳			FRÅGA I SVAR
									↳				OXUDE 1692

Adress:

Lösning till förra numrets korsord

The image shows a 15x15 word search grid. The background is a photograph of a forest floor with a large mushroom. The grid contains various Swedish words, some highlighted in light blue. Arrows indicate the direction of the words. The words include: KARL, JOHAN, NESS, VAMP, VINTER, RÄTT, SPENNA, MÖR, SÖ, RÄ, KRA, T, AVBLÅST, STOPP, SERIE, AVHOPP, RAKNAR, APOSTOPP, GRAVDE, GULD, KALV, OSTKRYP, MADEIRA, STINKKALKAR, ORSTER, and NAR.

Lämna in din lösning
till redaktionen (brevlåda finns på
gården) eller posta:

Söderköpings-Posten
Storgatan 2

614 30 Söderköping

Vi lottar ut fem trisslotter bland de rätta lösningarna.

Svara senast den 10 oktober

Vinnarna

Vinnare Korsord

Manja Karlsson, Söderköping

Bo Carlsson, Norrköping

Olov Johansson, Söderköpin

Kristina Svernell, Norrköping

Bertil Gustafsson, Ringarum

Vi gratulerar vinnarna!

**Läs gärna tidningen
på nätet:**

www.soderkopingsposten.se

**DAGS FÖR NÅGOT NYTT
TILL HÖSTEN?**

Välkommen in till oss på Ramunda

Betala med
myntet och få
**10% rabatt på
ditt köp!**

(gäller ej redan nedsatta varor)

*Boutique
Ramunda*

Dam- och Herrboutique

Ett av Sveriges STÖRSTA sortiment till ett av
marknadens BÄSTA priser

- Nya luckor eller ett helt nytt kök

Köksdesign

Välkommen

att boka ett

kostnadsfritt

hembesők

011-33 11 30

Höstkampanj

20%

Erbjudandet gäller till den 31 oktober 2023

Öppettider tisdag och fredag 14-18, lördag 10-14

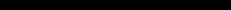
Tel 011-331130   Mobil: 072-350 32 25

fredrik@koksdesign-norrkoping.se

www.koksdesign-norrkoping.se

Finspångsvägen 131, 602 10 Norrköping

Ratta in RadioWix på 97,9
Din lokala Radiokanal i
Valdemarsvik

RADIO WIX
VALDEMARSVIK 97.9 MUSIK FÖR ALLA

Din reklambyrå i Söderköping med marknadsjuridisk kompetens

**Jag hjälper dig
att bygga ett
framgångsrikt
varumärke**

- Logotyper
- Grafiska profiler
- Trycksaker
- Hemsidor
- Sociala medier
- Marknadsförings-
rådgivning

Tel. 0738-13 33 60 • www.hjarteresse.se

Rådhusorget 3F, Söderköping

Nytt nummer ute 21 oktober

Skördetid i Söderköping

29 september - 8 oktober

Besök våra restauranger och upplev deras skördetidserbudande, aktiviteter och workshops

Shoppa, ät & njut hos oss!

Övriga medlemmar

#möjligheternassöderköping #isöderköping
#shoppaätanjuta #söderköpingsmynt
#finnovinn #händerisöderköping

Annonsering i samarbete med

Söderköpings-Posten

